

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee
Väike-Maarja
uudised
ka <http://eesti.delfi.ee>

Nr 9 (266)

OKTOOBER 2016

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](#)

Lääne-Virumaa aasta õpetaja auhinnagalal pärjati tiitliga Jaana Palmisto ja Merje Leemets

Simuna kooli nominendid: Jaana Palmisto, Liis Danilas, Triinu Pohlak, direktor Kaja Põldmaa, Tiia Sirgmet, Siiri Kanarbik.

Kilti kooli nominendid: Marje Kert, Kati Hiir, Merje Leemets, Helis Manninen, Liisu Tähe.

Väike-Maarja gümnaasiumi ja õppekeskuse direktor Marje Eelmaa ja Väike-Maarja nominendid: Tuuli Saksa, Tiia Mänd, Tauno Tihti, Merike Tammus, Anneli Kütt. Foto: 3 x Meelis Meilbaum

Rakveres toimunud maakondlikul aasta õpetaja auhinnagalal tunnustati Lääne-Virumaa haridustöötajaid. Neljandat aastat korraldatud „Eestimaa õpib ja tänab“ tunnustamisüritusel tõsteti esile maakonna 73 haridusnime ja kuulutati välja maakondliku tiitli pälvinud. Tänavu sai kandidaate esitada kümnes üleriigilises kategoorias ja lisaks kolmes maakondlikus kategoorias.

Väike-Maarja vallast pälvivad tiitli Simuna kooli õpetaja **Jaana Palmisto** (Lääne-Virumaa aasta põhikooliõpetaja) ja Kilti põhikooli direktor **Merje Leemets** (Lääne-Virumaa hariduspere). Jaana Palmisto esitati ka Lääne-Virumaa kandidaadina üleriigilisele konkursile.

Lisaks neile olid nominentideks esitatud:

- aasta klassijuhataja auhinnale Kati Hiir (Kilti põhikool), Siiri Kanarbik (Simuna kool), Tuuli Saksa (Väike-Maarja gümnaasium);
- aasta klassiõpetaja auhinnale Triinu Pohlak (Simuna kool), Marje Kert (Kilti põhikool);
- aasta põhikooliõpetaja auhinnale Tauno Tihti (Väike-Maarja gümnaasium), Liisu Tähe (Kilti põhikool), Helis Manninen (Kilti põhikool);
- aasta kutseõppeasutuse õpetaja auhinnale Anneli Kütt (Väike-Maarja õppekeskus);
- aasta õppeasutuse juhi auhinnale Tiia Mänd (Väike-Maarja lasteaiad);
- aasta hariduse sõbra auhinnale Merike Tammus (Väike-Maarja gümnaasium);
- Lääne-Virumaa noore õpetaja auhinnale Liis Danilas (Simuna kool);
- Lääne-Virumaa hariduspere auhinnale Tiit (Porkuni kool) ja Merje Leemets (Kilti põhikool);
- elutöö auhinnale Tiia Sirgmet (Simuna kool)

5. oktoobril kogunesid valla haridustöötajad õpetajate päeva tähistamisele Väike-Maarja seltsimajas. Eskavas rääkis Indrek Kesküla ja Aare Treial elukestvast õppest ja koolielu igapäevastest takkudest ilmestades neid Ilmar Trulli luuletustega. Toimus ka „Eestimaa õpib ja tänab“ maakondliku konkursi meie vallast pärit nominentide õnnitlemine.

Õhtu jätkus sõnalis-muusikalise kavaga „Ootus“ Tiina Mälbegi, Peep ja Johannes Pihlaku esituses ning pidupäevatoridi söömisega.

Eesti aasta põhikooliõpetaja on Jaana Palmisto

8. oktoobril Jõhvi kontserdimajas toimunud Aasta Õpetaja galal „Eestimaa õpib ja tänab“ kuulutati aasta põhikooliõpetajaks Jaana Palmisto.

Jaana Palmisto on Simuna koolis tehnoloogia- ja tööõpetuse õpetaja, keda II ja III kooliastme õpilased vaieldamatult aktsepteerivad. Tema tunde oodatakse pikisilmi.

Direktor Kaja Põldmaa ja kolleegid iseloomustasid õpetaja Jaana aasta põhikooliõpetaja nominendiks esitades järgmiselt: „Õpetaja Jaana on rohelise mõtteviisiga inimene, kes oma tundides kasutab palju n-ö prügi, millest valmivad praktilise väärtusega ja väga ilusa välimusega esemed. Lisaks õppekavale tuleb õpetaja Jaana vastu poiste soovidele ning on õpetanud neile elus ette tulevaid asju, nagu sõiduauto rehviaetus, seinte värvimine, maa kaevamine, vanale mööblile uue näo andmine jne. Eriti oluliseks peab õpetaja, et pärast töötamist on tööriistad ettenähtud kohas ja tööpaik eeskujulikult korras. Ta on üheaegselt nii leebe kui nõudlik. Poisse motiveerib, kui nad saavad tunnis valmistada enda jaoks meelepärast ja vajalikke esemeid. Õpetaja Jaana käe all meisterdavad nad ka kooli meeneid, mida me saame oma koos-

tööpartneritele ja külalistele kinkida.

Õpetaja Jaana lähtub õpetamisel lapsest, tema oskustest ja huvidest. Ta on mitmete loovtööde juhendaja. Tema juhendamisel on valminud kooli sööklasse tassiriul, koolimaja fassaadi kaunistab aga loovtöö, millel kujutatud kooli logo ja nimi, on meisterdatud puujuurikast seinakell ja vineerist mängutraktor.

Õpetaja Jaana on loonud head suhted ümberkaud-

sete ettevõtetega ja lapsevanematega, kes aitavad tundides vajaminevate materjalidega. Ta on käinud õpilastega ka kohalikes ettevõtetes ja Väike-Maarja õppekeskuse töökodades õppekäikudel, et tutvustada erinevaid elukutseid ja töötamise võimalusi.

Valmis tööde esitlemiseks kasutatakse digitehnoloogiat.

Õpetaja Jaana on väga tagasihoidliku loomuga, toimetab majas vaikselt ringi ja teeb suuri tegusid. Koridoriakendelt vaatavad vastu tundides meisterdatud klaasvitraažid. Ta on ka koolisiseses täiskasvanute liikumisprojekti „Kondiauruga Brüsselisse“ üks algatajatest.“

Jaana Palmisto pärjati aasta põhikooliõpetaja tiitliga ka Lääne-Virumaa õpetajate tunnustamisüritusel.

Väike-Maarja vald 25

Käesoleval aastal tähistame koduvalla 25. aastapäeva erinevate sündmustega. MTÜ Meie Kilti eestvõttel toimus 23. juulil aastapäevale pühendatud loodusmatk. Samuti oli aastapäeva temaatikaga seotud 13. augustil Eipris toimunud kuue naaberküla – Eipri, Pandivere, Raeküla, Triigi, Avispea, Rastla – ühine külade päev. Oktoobri lõpuni kestab koduvalla teemalise omaloomingu (fotod, luuletused, juhend septembrikuu

infolehes) kogumine.

9. detsembrile kavandame valla aastapäeva tähistamise kontsertaktusega Väike-Maarja seltsimajas, algus kell 19. Kajastame sõnas ja pildis koduvalla lugu, kuulame muusikalisi etteasteid, sööme sünnipäevatoriti. Jätkub tantsuõhtu, aega saab veeta kohvikus.

Info: **Aare Treial**, tel 506 5421

Põllumeeste selts kutsub õhtukooli

Väike-Maarja Õhtukooli talvine kursus alustab Georgi söögitoas 11. novembril kell 18.00.

Avaõhtu külaliseks on Väike-Maarja gümnaasiumi vilistlane **Madis Võõras**, EAS koostöövõrgustike valdkonna ja Eesti Kosmosebüroo juht. Õhtu teemaks on „Kosmos – kas kauge ja kättesaamatu või igapäevaelu lahutamatu osa?“.

Osavõtt on huvilistele tasuta.

Lisainfo:

Sven Kesler, sven@v-maarja.ee või tel 505 3340.

Väike-Maarja Põllumeeste Selts

Vallavanema kuu

Kui eelmine kuu algas tarkusepäevaga ja räägiti palju õppimisest, siis keegi ei õpi selleks, et tarkust näidata, vaid ikka selleks, et seda kasutada. Ehk me vähemalt proovime elada ja ehitada elukeskkonda võimalikult targalt. Meil on maakonnas Tark Maja. Kirjutan seda ilma pilketa või muigava tagamõtteta. Hoolimata viimasel kalendrikuul Virumaa Teataja leheveergudel lahtirullunud probleemidest Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ja Targa Maja ehitust juhtinud vastava SA nõukogu liikmete vahel, on see ikkagi vaid üks tahk. Kuid mõelgem, mis meile veel meenub, kui keegi lausub sõnad - „tark maja Rakveres“. Ühelt tuttavalt sain sellised vastused: 30 000 eurot maksev linnavolikogu laud, alltöövõtjate maksmata arved või kollasele jonele parkivad uhked autod. Kas see on ainult meie rahvuse eripära, kuid negatiivne info või uudis müüb ning levib oluliselt paremini, lei-des sagedamini ka tee ajalehtede esikülgedele. Loodan, et Tark Maja koon-dab piisavalt tugevaid inimesi ning see sõnapaar hakkab tulevikus eelkõige assotsieeruma nn intelligentse hoone tehnoloogiatega, mille abil on võimalik tõhustada kodu- ja kontoriseadmete ning hoonete tehnosüsteemide kui ter-viku haldamist. Targa Maja kompetent-sikeskuse eesmärgiks on ikkagi pakkuda tuge piirkondliku ettevõtluse arengule kvalifitseeritud spetsialistide, erinevate uuringute ja koolituste, aga ka füüsilise keskkonna näol. Alates 2019. aastast on ELi poolt pandud kohustus, et kõik ava-likud uued hooned peavad olema ligi-nullenergiamaajad (mõnusalt kohmakas liitsõna, kutsun üles sellele paremat nimetust mõtlema) ehk A-energiamär-gisega. Aalates 2021 peavad sellele stan-dardile vastama kõik ehitatavad uued hooned. Seega on Rakvere targa maja kogemused olulise väärtusega vars-ti kehtima hakkava ehitusstandardiga uute hoonete rajajatele. Piisava hulga eesmärgile pühendatud tahte ja mõist-liku juhtimise korral oleks võimalik saa-vutada Targa Maja kompetentsikeskuse tänasel päeval võetud missioon: aida-ta Eesti inimestel arendada meie elu-keskkond mugavaks, energiasäästlikuks ning ka turvaliseks, kasutades selleks intelligentseid kaasaegseid lahendusi. Oskusliku kompetentsikeskuse juhti-mise korral oleks võimalik lükata üm-

ber ka hiljuti mulle ühe hea tuttava arvamus, et Rakvere linnavalitsus tegi EAS-le ka „Ärmat“.

Juba täna on kehtestatud hoonete liigid, millel peab olema pädeva spet-sialisti poolt välja antud energiamär-gis. Ka Väike-Maarja vallavalitsus sai hiljuti kogeda läbi Tehnilise Järelevalve Ameti järelevalve, kui oluline on ikka täpne seaduse järgimine. Nüüd on meil järgmisel aastal kohustus tellida vastavalt erispetsialistidelt energia-märgised ning need paigaldada meie munitsipaalhoonete kergesti märgata-vatele kohtadele. Ilusad tähed A-H-ni annavad kõigile siis igapäevaselt mär-ku, millisesse energiaklassi meie poolt kasutatavad hooned kuuluvad. Et skaa-la lihtsamalt meelde jääks, siis A tähe-ga energiämärgist saab mõista: „Ai, kui hea“ ja H-täht: „Halb“. Suure tõenäosu-sega ei anna see teadmine meile endi-le küll väga palju uut infot, sest kõigi nende hoonete omanikena on meil ole-mas aastatepikkune ülevaade iga konk-reetse hoone küttekuludest ning ühtegi koolimaja ei ole ka lähemas tulevikus plaanis müüma hakata (oluline info just ostjale). Kuid kui majandus- ja ta-ristuminister ikka nõuab, vastav amet-nik puudused avastab, eks siis tuleb spetsialistid kohale tellida, ehk saame ka oma hoonetele „tarkust“ juurde.

Küllaltki sagedasti tuleb mul vasta-ta küsimustele, millal on lõpuks meie elanikel võimalik külastada uut Kon-sumi kauplust Väike-Maarja alevikus Pikal tänaval. Kahjuks ei ole tänapäeval võimalik pöörduda ühe tarkuse etaloni – kuningas Saalomoni poole, et temalt kiire ja õiglane otsus saada Pikal tä-naval üles puhutud vaidlustesse. Tun-tuim lugu, mis illustreerib Saalomoni tarkust, räägib kohtuotsusest, mida Saalomonil tuli teha, kui tema juurde tuli kaks naist koos lapsega, kes kumbki väitsid, et laps kuulub talle. Saalomon ütles: „Raiuge laps pooleks ja andke üks pool ühele ja teine pool teisele!“ See paljastas vale ema, õige ema oli nõus oma lapse elu päästmiseks lapse isegi võõrale andma. Saalomoni lõp-likku valikut me teame. Täna-seks on sellest ligikaudu 3000 aastat möödu-nud ning kaasaegses ühiskonnas ei ole otsuste langetamine enam niivõrd ker-

7. oktoobril külastas Eesti Vabariigi peaminister Taavi Rõivas Väike-Maarjas asuvat Päästekolledži päästekooli ja selle õppeväljakut ning Väike-Maarja päästekomandot. Kohtumise eesmärgiks oli tutvuda kooliga ning päästjate õppetingimustega. Külaskäigust võtsid osa veel Päästeameti peadirektori asetäitja Tauno Suurkivi, siseministeeriumi päästepoliitika asekanstler Hannes Kont, Ida päästkeskuse juht Ailar Holzmann, Lääne-Viru maavanem Marko Torm ja Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla. Foto: Erakogu

ge. Pikk 12 maa-ala piirkonnas tehtud detailplaneeringuga on Väike-Maarja vald juba neljal korral kohtuuksi vasta-va õiguskaitse rakendamise teemal ku-lutamas käinud ning detailplaneeringu protsessi sisulise vaidluse ni ei ole veel jõutudki. Juhul, kui selle teema vastu on täpsem huvi, siis on võimalik internetis Riigi Teatajas kohtulahendite otsingu-lahtrisse sisestada kohtuasja number 3-16-859. Sealt edasi liikudes on iga-ühel võimalus kaht kohtumääruse ot-sust lugeda. Kaebajad (AS OG Elektra, S.A ja K.K) leiavad, et detailplaneerin-gule esialgse õiguskaitse kohaldamata jätmisel on oht, et kaebajate õiguste edasine kaitse on muutumas võima-tuks ning vastava detailplaneeringu kehtestamisel on jäetud arvestamata piirinaabrite huvid ja õigused. Näiteks väidavad kaebajad, et ei ole arvestatud nende õigusega saada juurdepääs oma kinnistutelt avalikule teele läbi planeer-inguala ehk sisuliselt nad soovivad uut teed läbi planeeritava kaupluse-hoone (Pikk 12). Lisaks on kaebajate meelest jäetud tähelepanuta asjaolu, kuidas saab päästetehnika kaebajatele kuuluvatele kinnistutele ning et K.K-le ja S.A-le kuuluvatele kinnistutele ei ole

tagatud piisavat loomulikkust valgust. Väike-Maarja vallavalitsusel tuli kaeba-jate väited ümber lükata, sest kaebajad ei ole kunagi kasutanud Pikk 12 maa-ala pääsemiseks avalikule teele ning ka päikesevalgus on piisav ja osadel kaebajatele kuuluvatel hoonetel ei ole isegi planeeringu ala poole jäävaid ak-naid. Õnneks otsustas Tartu Ringkon-nakohus jätta K.K, AS OG Elektra ja S.A esialgse õiguskaitse taotluse detailpla-neeringule rahuldamata.

Pärast positiivset kohtumäärust sai Järva Tarbijate Ühistu võimaluse prot-sessiga edasi minna. Arendaja koostas ehitusprojekti (ka eskiisprojekti arutati avalikul koosolekul), mis läbis vajali-kud kooskõlastused ning Väike-Maarja vallavalitsus andis 11. oktoobril välja ehitusloa kauplusehoone ehituseks. Juhul, kui kaebajad järjekordselt täien-davate kaebustega kohtusse ei pöördu (aega selleks jällegi 30 päeva), oleks Järva Tarbijate Ühistul võimalus ka reaalse ehitustegevusega alustada. Õn-neks neil tahet ja soovi selleks jätkub.

Haldusreformi teemad on muutu-mas kuumaks kui jaaniööd, kuid räägin

sellest täpsemalt novembrikuu infole-hes. Siirast heameelt võib tunda sel-lest, et Rakke vald otsustas meiega ik-kagi läbirääkimislaua taha istuda ning ühinemisläbirääkimiste protsessi alus-tada. Samas on Rakke valla juhid ka selgelt teada andnud, et läbirääkimiste käiku võib oluliselt muuta Riigikohtus küpsev otsus haldusreformis olevate tähtaegade, sundliitmise ja toetussum-made kohta. Ka Lääne-Viru maakon-da väisanud peaminister Taavi Rõivas arutas koos omavalitsusjuhtidega hal-dusreformiga seonduvat. Peaminister kohtus ka Väike-Maarjas Sisekaitsea-kadeemia, Päästekooli ja Päästeameti esindajatega. Kuigi Ebaveres paikneval harjutusväljakul jäi suitsusukeldumine seekord ära, oli ikkagi meeldiv, et pea-minister leidis võimaluse Ebavere ko-halikust päästekomandost läbi astuda, sest väga rasketes olukordades looda-me just nendele tublidele meestele.

Poeta nutitelefon sahtlisse ja leia aega kaunis sügisilmas jalutada.

Indrek Kesküla

Naabrivalve – hooli, märka, reageeri

Turvalisus on koostöös loodud väärtus

Inimesed on hakanud üha rohkem tunnetama vajadust kaitsta oma vara ja turvalist elukeskkonda. Tihti on kuulda öisel ajal ringi liikuvatest võõrastest autodest. Kurikaelad on „külas käinud“ valveta suvemajades. Sellised juhtu-mid on viinud kogukonna rahva vaja-dusele otsima võimalusi turvatunde tõstmiseks. Naabrivalve pakub selleks ideaalseid tingimusi ja on odavaim tur-valisuse tõstmise viis.

Naabrivalve eesmärgiks on tõsta elanikkonna turvalisust kodudes ja lä-hiümbruses elanike endi aktiivse tegut-semise tulemusel. Ühisesse tegevusse kaastakse naabrid, politsei, kohalik omavalitsus ning naabrivalve ühing.

Naabrite koostöö on piirkonna tur-valisuse nurgakivi, mis toimib põhimõt-tel hooli, märka, reageeri. Naabrivalve abil on lihtsam naabritega tuttavaks saada ja niimoodi on kergem märgata võõraste kahtlast tegevust. Naabrivalve plakatid ja kleebsid eristavad teie piir-konna ning teevad teie tegevuse näh-tavaks ka teistele. Loodud piirkondade sektorivanematega vesteldes ilmneb, et juba naabrivalve plakatite ülessead-mine loob turvalisema elukeskkonna.

Naabrivalve aitab ka paremat suhtlust liikmete vahel.

Naabrivalve sektorid on loodud ena-mikes Eesti maakondades. Kokku on liitunud majapidamisi üle 11 tuhande enam kui 550 erinevast paigast üle Ees-ti.

Turvalisuse suurendamiseks on ka teisi täiendavaid võimalusi koostöös turvafirmadega.

Lasnamäe korteriühistus kasutatak-se kombineeritud turvalahendust. Suur-te kortermajade puhul on see väikeste kulude puhul võimalik ja annab väga häid tulemusi.

Esmane on siiski hoolivus oma naabrite suhtes. Kui Sina aidad naab-rit, aitab tema Sind.

Mõtle juba täna, kuidas teil endal on võimalus üheskoos naabritega kodu ja koduümbrus turvalisemaks muuta. Henry Ford on öelnud: „kui kõik liigu-vad edasi koos, siis kordaminek tuleb iseenesest“. Koos minnes ootab korda-minek ka naabrivalvega liitujaid. Tuleb vaid astuda esimesed sammud.

Eesti Naabrivalve on välja tööta-nud teenuse üksi elavate või suure osa päevast üksi kodus veetvate inimeste jaoks, kes võivad õnnetuse korral jää-da hätta abi kutsumisega. Täpsem info

selle kohta on kodule-hel: häirenupp.naabri-valve.ee

Kuidas liituda Naabrivalvega:

1. Naabrivalvega alustamise eelduseks on Sinu huvi koduko-ha turvalisuse parandamise vastu.
2. Jaga mõtet oma naabritega.
3. Naabrivalve liikumist võib tutvus-tada näiteks külapäeval, ühistu üld-koosolekul või ka näiteks naabrid hoovi kokku kutsudes.
4. Naabrivalvega liitumise soovi kor-ral valige endi hulgast tulevase naabri-valve sektori vanem.
5. Sektori vanem esindab naabrival-ve sektori liikmeid koostööpartneritega suhtlemisel.
6. Täitke ühingust või Naabrivalve kodulehelt saadud blanketil nimekiri elanikest, kes soovivad naabrivalve lii-kumisega ühineda ja edastage nimekiri Naabrivalve ühingule.
7. Naabrivalve sektor saab alguse ühingu poolt ettevalmistatud kootöö-lepingu sõlmimisega.
8. Uue sektori liikmed saavad olu-liste numbrite lehe kõikide naabrite ning koostööpartnerite kontaktidega

ja infomaterjalid nõu-annetega turvalisuse parandamiseks.

9. Naabrivalve piir-konna märgistamiseks saate vajaliku arvu plakateid ning kleebi-sed.

10. Liitumistasu on 1 euro majapi-damise/korteri kohta ja samuti 1 euro on aastamaks.

11. Juriidilise liikme, nt korteriühis-tu, lasteaia jne liitumistasu on 10 eurot ja aastamaks samuti 10 eurot.

Meeldetuletamiseks mõned liht-sad turvasoovitused:

- Korralik uks ja lukk aitavad kodu turvalisemaks muuta.
- Uksesilm aitab kindlaks teha, kes ukse taga.

- Ka kodus olles hoia välisukse lukus.
- Eramaja puhul aias töötades hoia majauks lukus, sest Sa ei näe ja ei kuule, mis teisepool maja toimub.
- Aiatööde lõpetades paiguta aia-tööriistad kuuri, keldrisse või garaaži.
- Kui jalgrattasõit tehtud, vii see tuppa, kuuri või garaaži. Aeda järelvalveta jättes võib sellest ilma jääda. Keh-tib ka teiste kergesti kaasavõetavate spordivahendite kohta, nagu rulluisud jne.

Lisainfo

Lisainfot ja abi saab Naabrivalve ko-dulehelt www.naabrivalve.ee ja tel 652 2522.

Jüri Siim

Eesti naabrivalve maakondlik aren-dusjuht

Elanike arv Väike-Maarja vallas 2016. aastal

1. septembril – 4475

Septembrikuus oli saabunud 15 ja lahkunud 30.

30. septembril – 4460

Vallavalitsuse materjalid (14.09, 21.09, 28.09, 5.10, 11.10 vallavalitsuse istungid)

Maaküsimused - Otsustati määrata Äntu külas vaba maa taotluse alusel moodustatava Heinametsa katastriüksuse sihtotstarbeks maatulundusmaa. - Nõustuti Ebavere külas Mesiniku katastriüksuse jagamise tulemusena järgmiste katastriüksuste moodustamisega: 13281 m² suurune Mesiniku katastriüksus, sihtotstarbega elamumaa ja 19003 m² suurune Biogaasi katastriüksus, sihtotstarbega tootmismaa. - Nõustuti Ebavere külas Kaarma pargi katastriüksuse jagamise tulemusena järgmiste katastriüksuste moodustamisega: 21959 m² suurune Kaarma pargi katastriüksus, sihtotstarbega üldkasutatav maa ja 6323 m² suurune Parginurga katastriüksus, sihtotstarbega üldkasutatav maa. - Nõustuti Avanduse külas Kerstna katastriüksuse jagamise tulemusena järgmiste katastriüksuste moodustamisega: 3,03 ha suurune Kerstna katastriüksus, sihtotstarbega maatulundusmaa ja 3,49 ha suurune Kerstnapõllu katastriüksus, sihtotstarbega maatulundusmaa. - Nõustuti Kärsa külas Saare katastriüksuse jagamise tulemusena järgmistele katastriüksustele moodustamisega: 34,25 ha suurune Saare katastriüksus, sihtotstarbega maatulundusmaa; 15 646 m² suurune Kärsanurga katastriüksus, sihtotstarbega elamumaa ja 46 667 m² suurune Möisamaa katastriüksus, sihtotstarbega elamumaa. - Nõustuti Ebavere külas Väljaku katastriüksuse jagamise tulemusena järgmistele katastriüksustele moodustamisega: 17656 m² suurune Väljaku katastriüksus, sihtotstarbega tootmismaa ja 288 m² suurune Serva katastriüksus, sihtotstarbega tootmismaa.	- Väljastati ehitusluba OÜ-le Kesk-konnaekspert puurkaevu rajamiseks Koonu külla Marguse kinnistule. - Väljastati ehitusluba vallavalitsusele Puidutööstuse tee ristmiku rekonstrueerimiseks Ebavere külas Otsa kinnistul. - Väljastati ehitusluba Järva Tarbijate Ühistule kaupluse püstitamiseks Väike-Maarja alevikku Pikk tn 12 kinnistule. Kasutusload - Väljastati kasutusluba vallavalitsusele lasteaia ümberehitamise kasutamiseks Väike-Maarja alevikus Lõuna tn 10. - Väljastati kasutusluba AS-le Baltic Agro lao kasutamiseks Ebavere külas Hoidla kinnistul. - Väljastati kasutusluba ehitise (peokoda) kasutamiseks Nadalama külas Liivaku kinnistul. - Väljastati kasutusluba vallavalitsusele Ebavere-Kiltsi jalg- ja jalgrattatee kasutamiseks. - Väljastati kasutusluba AS-le Hoolekandeteenused mänguväljaku kasutamiseks Vao külas Mängu kinnistul. - Väljastati kasutusluba AS-le Vireen külmutusvõimsusega puhverlao (külmhoone) kasutamiseks Ebavere külas Andimäe kinnistul. - Väljastada kasutusluba reovee-kanalisatsioonisüsteemi kasutamiseks Kurnna külas Hõimu kinnistul. Hanked - Kuulutati välja lihtmenetlusega hange „Lumetõrje teostamine Väike-Maarja valla kohalikel teedel ja tänavatel 2016/2017 talvel“, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hanke läbiviimiseks komisjon. - Kinnitati hanke „Küttepude tarne Vao katlamajja“ edukaks pakkujaks OÜ Reinpaul Agro. - Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Väike-Maarja keskväljaku avaliku ruumi projekteerimine“, kinnitati hankedokumendid ja moodustati
---	--

hanke läbiviimiseks komisjon.
- Kuulutati välja lihtmenetlusega riigihange „Väike-Maarja tervisekeskuse projekteerimine“, kinnitati hankedokumendid ja moodustati hanke läbiviimiseks komisjon.
- Kinnitati avatud riigihanke „Väike-Maarja valla jäätmejaamadest ohtlike, ehitus-, klaas-, riide-, suur- ja eterniidijäätmete äravedu ja käitlemine“ edukaks pakkujaks Eesti Keskkonnateenused AS.
- Kinnitati edukaks pakkumuseks OÜ Lootosõis pakkumus pesupesemiseks Väike-Maarja õppekeskuses, Väike-Maarja hooldekodus, Simuna koolis ja Simuna spordihoones.

Sotsiaaltoetused
- Nõustuti lasteaia toiduraha ja kohatasu kompenseerimisega ajavahemikul 01.09.-31.12.2016 seitsmeteistkümneme valla lapsele ning kohatasu kompenseerimisega ajavahemikul 01.09.-31.12.2016 viiele valla lapsele.
- Nõustuti täiendava sotsiaaltoetuse maksmisega valla eelarve vahenditest üheksateistkümnemele taotlejale kokku summas 1684,72 eurot.
- Otsustati tasuda turvakoduteenuse arve summas 320,95 eurot.
- Ei nõustunud sotsiaaltoetuse eraldamisega kolmele taotlejale.

Hooldajatoetus
- Nõustuti hooldajatoetuse maksmisega ühele taotlejale ajavahemikul 01.10.2016-28.02.2017.

Hoolekandeaustusse suunamine
- Otsustati suunata isik hooldusele Väike-Maarja hooldekodusse alates 07.10.2016.

Hajaasustuse programm
- Kiideti heaks kanalisatsioonisüsteemi rajamise projekti aruanne Kurnna külas Hõimu kinnistul, kinnitati projekti kogumaksumus, toetus ja omafinantseering.

Raieloa andmine
- Nõustuti ühe arukase mahavõtmisega Kiltsi alevikus Tööstuse tn 4 kinnistul.
- Nõustuti ühe arukase mahavõtmisega Väike-Maarja alevikus Lõuna põik 8 kinnistul.

- Nõustuti nelja elupuu mahavõtmisega Triigi külas Tihase kinnistul.
- Nõustuti ühe hariliku vahtra ja ühe arukase mahavõtmisega Simuna alevikus Turu tn 7 kinnistul.
- Nõustuti ühe hariliku vahtra mahavõtmisega Väike-Maarja alevikus Võidu tn 6 kinnistul.

Jäätmeloa taotlusele arvamuse andmine
- Nõustuti jäätmeloa andmisega OÜ-le Estragon FG ja OÜ-le Portlif Grupp.

Raha eraldamine reservfondist
- Eraldati reservfondist 2060 eurot ATS andurite vahetamiseks Väike-Maarja seltsimaja pööningul ja II korrusel.

Isikliku kasutusõiguse seadmine
- Otsustati seada tähtajatut isiklik kasutusõigus Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutuse kasuks Väike-Maarja alevikus vallale kuuluvatele Jakob Liivi tänavale lõik 1, Pikk tn 23, Pikk tn 1, Aia tänavale lõik 1, Pikk tn 2 ja Pikk tn 7 kinnistutele ning Triigi külas vallale kuuluvatele Triigi-Karutiigi tee, Võimla tänav, Möisa park P2 ja Spordihoone kinnistutele.

Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ juhatuse liikme määramine
- Otsustati määrata Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ juhatuse liikmeks Ene Kinks.

Valla 2017. aasta eelarve
- Kiideti heaks Väike-Maarja valla 2017. aasta eelarve eelnõu lähtetingimused ja ajakava.

Tegevustoetus
- Eraldati Tantsuseltsile Tarapita sihtotstarbelist tegevustoetust summas 8145 eurot.

Projektitootus
- Eraldati Tantsuselts Tarapita projektile „Kultuuriline kooskõla“ projektitoetust summas 905 eurot.

Liiklemise piiramine kohalikul teel
- Nõustuti liikluskiiruse piiramisega 50 km/h ning keelati veoautodel liiklemine kohalikul teel Pikevere-Aavere.

Salakaval vingugaas

Peavalu, nõrkus, väsimus, iiveldus, oksendamine... Haigestumine gripipi? Ei, hoopis vingugaasi (CO) mürgituse esimesed tunnused.

Vingugaas on lõhnatu, maitsetu ja värvitu gaas. Hingates sattub vingugaas inimese organismi, kus see reageerib hemoglobiiniga. Veri kaotab võime transportida hapnikku, selle asemel ringleb organismis hemoglobiiniga reageerinud vingugaas, põhjustades organites hapnikupuuduse, mille tagajärjel inimene lämbub.

Vingugaas tekib igasugusel põlemisel hapnikuvaeses keskkonnas. Vingugaas levib ruumi tulekahju puhkedes, ahjust, mille siiber on liiga vara kinni pandud, garaažis töötavast mootorsõidukist, valesti reguleeritud gaasipliidist või halva tõmbega gaasiboilerist. Oht vingugaasimürgituseks tekib siis, kui ruumis on vähe puhast õhku.

Vingugaasi mürgituse tunnused olenevad sissehingatavast CO kogusest. Vähesed kogused sissehingamisel tekivad pulseerimine, oimukohtades, uimasus, nõrkus, peavalu, kohin kõrvades, iiveldus, oksendamine, pisaravoolus, kõhatamine. Edasi võivad esineda unisus, teadvusekadu, hingamishäired. Raske mürgituse korral kaotab inimene teadvuse, ajutegevus lakkab, saabub surm. Kõige tundlikumad on vingugaasimürgituse suhtes lapsed, hingamiselundite ja vereringehaigusi põdevad inimesed.

Vingugaasimürgituse kahtluse korral lahku ruumist võimalikult ruttu ja mine värske õhu kätte. Rahuliku ja sügava hingamisega mööduvad kergemad mürgitused mõne aja pärast. Tugevama mürgituse korral tuleb kutsuda kiirabi, sest kannatanu vajab täiendavat hapnikku.

Vingugaasi avastab vingugaasiandur. Paigalda vingugaasiandur vastavalt kasutusjuhendile toa seinale, umbes 0,5-1,5 meetri kõrgusele põrandast. Kogenud spetsialistid soovivad paigaldada anduri n-ö hingamiskõrgusele ehk elutoas tasemele, kus on inimese nägu diivanil istudes, magamistoas umbes padjakõrgusele. Vingugaasiandur reageerib ohtliku gaasi kontsentratsioonile õhus ning on vajalik ennekoike ruumides. Üks vingugaasiandur on mõeldud kasutamiseks ühes ruumis, kuna seade näitab vaid anduri juures leviva CO taset. Kui vingugaas tekib teisteski ruumides, tuleks ka sinna andurid paigaldada. Vingugaasiandur töötab 3 x 1,5V AA patarei toitel.

NB! Pea meeles, et vinguanur ei asenda suitsuandurit ega vastupidi.

Liina Järvi
Ida päästekeskus, ennetusbüroo peaspetsialist

Päästeamet

paneb inimestele südamele, et toitu ei tohi jätta pliidile järelevalveta valmima!

Kindlasti ei tohi söögi tegemise ajal magama heita või kodunt lahkuda. Ka alkoholi tarvitamine võib muuta söögitegemise ohtlikuks tegevuseks. Pliidile unustatud toit võib põhjustada tulekahju ja tavapärasest argipäeva toimetusest saab kurbade tagajärgedega õnnetus.

Meeldetuletuseks ka see, et **igas kodus peab olema õigesti paigaldatud ja hooldatud töökorras suitsuanur**, mis tulekahjust varakult märku annab.

Kaitsevägi teavitab väljaõppest

31. oktoobrist kuni 3. novembrini toimub Kaitseväe 1. jalaväebrigaadi kompaniisuuruse üksuse väliharjutus Tapa, Kadrina, Väike-Maarja, Tamsalu ja Vinni valla territooriumil.

1. jalaväebrigaadi allüksus teostab motoriseeritud rännaku ning harjutab endise Eipri ja Rohu raketibaasi ümbruses kaitselahingut.

Info: Kaitsevägi

Valla sümboolika värvides kujundatud mastivimpeleid saab muuseumist ja vallamajast

Vallavalitsus pakub huvitatutele valla vapi kujutisega mastivimpli – viiru.

Viirud on valmistatud Lipuvabrik OÜ-s.

Mõõdud: 35 cm x 2 m, soovitatav 6 m mastile

Hind: 14.50 eurot

Huvilistel pöörduda:

- Väike-Maarja muuseumi (Pikk tn 3), info telefonil 326 1625
 - valla raamatupidamisse (vallamaja II korrusel), info telefonil 329 5772 (Heli Vettik)

Swedbank paigutas Väike-Maarjasse uue, kahesuunalise sularaha automaadi

Swedbank vahetas Väike-Maarjas Pikk tn 16 asunud sularaha sisse- ja väljamakse automaadid uue vastu välja. Uus aparaat on kahesuunaline, s.t et seal on võimalik nii sularaha sisse maksta kui ka välja võtta.

Uus aparaat paigutati välisseinas asunud vana aparaadi asemele. Kuna uus on senisest kõrgem, siis ehitati selle alla lisaks ka väike spetsiaalne platvorm, et klientidel oleks automaati mugavam kasutada.

20 aastat muusikakooli Väike-Maarjas

1. septembril täitis Väike-Maarja muusikakoolil 20 tegutsemisaastat. Nende aastatega on kool kasvanud, arenenud ja saanud võrdväärseks partneriks teistele Eesti muusikakoolidele.

20 aastat tagasi, 1. septembril 1996. a alustas tööd Väike-Maarja muusikakool. Ükski kool aga ei saa lihtsalt tekkida. Selleks peab olema suur vajadus. Peab olema tahe ja inimesed, kes asja nii kaugele viivad. Küllap oli tähtede seis muusikakoolile soodne, sest kõik eelpool nimetatud tingimused olid täidetud. Nii tuli tollase Väike-Maarja vallavolikogu esimehe Olev Liblikmani poolt ettepanek tegeleda uue kooli loomisega.

Muusikakooli käimalükkajaid oli kindlasti palju rohkem, aga enam meenuvad tollane abivallavanem Peeter Albi ja haridusosakonna juhataja Mihkel Mänd.

siirdunud noori ka muusika alal edasi õppima. Nii on meie endisi õpilasi jätkanud õpinguid Tallinna Muusikakeskuskooli, H. Elleri nim Tartu Muusikakoolis, G. Otsa nim Tallinna Muusikakoolis, TÜ Viljandi Kultuurikolledžis ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias. Meie endine õpilane Tauno Vilu töötab nüüd Väike-Maarja Muusikakoolis õpetajana.

Muusikakool on huvialakool, mis töötab riiklike programmide ja õppekavade alusel. Kooli lõpetanud saavad diplomi, mis annab neile eelise muusikaõpinguid jätkata. Aga mitte ainult. Muusikakool avarab silmaringi, kasvatatakse tänulikku kontserdipublikut, annab liikmeid isetegevuslikesse orkestritesse, kooridesse ja ansamblitesse... Muusika on osake meie elust, osake meie egost.

Kui sport hoiab korras füüsis, siis muusika annab rammu hinge ja vai-

Musitseerivad Angelina ja Karolina Alt. Foto: Mare Taar

Selleks, et koolitusluba ministerriumist taotleda, tuli täita palju pabeleid. 1996 kevadel esitas Väike-Maarja vallavolikogu haridusministeeriumile taotluse koolitusloa saamiseks Väike-Maarja muusikakoolile. Luba anti. Sisestamiskatsed toimusid kevadel.

1. septembril 1996. a alustas Väike-Maarja muusikakoolis õpinguid 50 õpilast. Õpetajatena asusid tööle Regina Altrov, Raivo Narits, Meelis Allsoo, Väino Pall, Eve Sarnet. Väike-Maarja muusikakooli esimeseks direktoriks sai Vallo Taar. Õpitavateks erialadeks olid klaver, viiul, akordion, klarnet, flööt, trompet ja kitarr. Hiljem on lisandunud veel teisi erialasid.

See on väga lihtsustatud saamis-lugu. Nagu iga uue asjaga, oli ka siin esialgu segadust, kahtlejaid. Eriline tänu kuulugu tollaegsele volikogule ja vallavalitsusele! Eelkõige tänu nende toele ja heale tahtele sai Väike-Maarja muusikakool eluõiguse. Aga probleemiks olid ka ruumid. Tänu rahvamaja soojale suhtumisele leidsime endale kodu Väike-Maarja rahvamajas, kus tegutses sel ajal ka raamatukogu. Jagasime ruume isetegevus-kollektiividega. Aga kõik sai lahendatud ja kool kestab tänase päevani.

Hetkel õpib koolis 75 õpilast Väike-Maarjast ja naabervaldadest. Nendest kaheksa õpib eelklassis. Muusikakoolis töötavad õpetajatena Valve Libene, Rutt Vilu, Raivo Narits, Marju Metsman, Eve Sarnet, Väino Pall, Angela Raik, Tauno Vilu ja Vallo Taar (direktor). On rõõm nentida, et meie koolist on

mule. Ja kõik koos moodustab ühtse terviku.

Väike-Maarja muusikakool on nende 20 aasta jooksul ennast kirjutanud Eestimaa kaardile. Meie õpilased on osaleanud vabariiklikel ja ka rahvusvahelistel konkurssidel ning saavutanud seal auhinnalisi kohti.

Aga alati ei ole võit kõige olulisem. Palju olulisem on, et õpilasele meeldiks see, millega ta tegeleb. Meeldiks tema pill, mida õpib. Meeldiks muusika, mida annab pillist välja võluda. See ongi õpetajate kõige tähtsam ülesanne – teha noorele muusika hingelähedaseks.

Võrreldes aegadega 20 aastat tagasi, on õpitingimused tohutult muutunud. Praegu töötab Väike-Maarja muusikakool ajakohastes ruumides ja õpilased saavad musitseerida headel pillidel.

Sooviksin lõpetuseks önnitleda kõiki Väike-Maarja muusikakooli õpilasi ja õpetajaid, vilistlasi ja lapsevanemaid kooli 20. sünnipäeva puhul!

Täname toetuse eest Väike-Maarja vallavolikogu, vallavalitsust, aga samuti Eesti Kultuurkapitali! Täname kõiki, kes on meisse hästi suhtunud ja meid toetanud!

Väike-Maarja muusikakooli sünnipäevakontsert toimub laupäeval, 26. novembril kell 17.

Olete kõik oodatud!

Vallo Taar

Väike-Maarja muusikakooli direktor

Näitus „Kihelkonnakeskus Simuna vanadel fotodel“

Simuna Muinsuskaitse Seltsi eestvedamisel on valminud näitus „Kihelkonnakeskus Simuna vanadel fotodel“.

Vanad fotod kirikust, mõisast, kõrtsihoonest, kooli- ja seltsimajast ning huvi- ja seltsitegevusest annavad hea ülevaate Simuna aleviku kujunemisest kuni aastani 1940.

Simuna rahvamajas saab näitust vaadata 25. oktoobrini, alates novembrikuust on näitus üleval Väike-Maarja muuseumis.

Näituse koostamisel on kasutatud fotosid Virumaa Muuseumi, Eesti Filmiarhiivi, Eesti Rahva Muuseumi, Matti Preemi ja Riina Tüllil fotokogudest ning Evi Nõmme, Kalle Rand'i, Tarmo Kaasiku, Riina Visnapuu, Helmut Hiie-

tamme, Pilvi Lunge, Tiit Kulli, Leena Lutteri, Ester Mäe ja Alvin Kallivere ko-

dustest fotoalbumitest.

Näituse kujundas Marek Lillemaa Saara Kirjastusest ning selle valmimist toetasid Rahandusministeerium kohaliku omaalgatuse programmi vahenditest, Eesti Kultuurkapital ja Väike-Maarja vald.

Ene ja Matti Preem
näituse koostajad

Avispeal esitleti Ruuben Lamburi mälestusraamatut „Alutaguse saaga“

Mälestusmärgi „Avispea mõök“ juures tähistati vastupanuvõitluse päeva vabadusvõitleja ja metsavenna Ruuben Lamburi vastvalminud mälestusteraamatut „Alutaguse Saaga“ esitlusega.

„Alutaguse saaga“ on lugu ühe Eesti mehe eluteest alates esimese Eesti Vabariigi hiilgeajast, nõukogude repressioonide eest metsa põgenemisest, 18 aastat kestnud vangistusest Siberi vangilaagrites ja tagasitulekust kodumaale, kus ei olnud enam kodutalu ega arusaadavat elukorraldust.

1941. aastal 16-aastaselt relva pihku võtnud oli oma isa metsa läinud Ruuben Lamburi kaks venda mõrvati punaste poolt. Saksa okupatsiooni ajal oli Lambur omakaitstes ja hiljem Saksa sõjaväes.

Kui punased uuesti tulid, läks ta taas metsa. Metsas olles sai Ruuben Lambur kaks korda haavata, 1945. aastal jalga ja kaks aastat hiljem pähe. 1947. aasta sügisel püüti ta valedokumentide ostmise katsel löksu.

Sõjajärgsetel relvastatud väljaastumisel oli oma osa selles, et Ruuben Lambur pidi Siberi laagrites olema kuni 1965. aastani.

Pärast Siberist sunnitöölt (1947-

Ruuben Lambur oma mälestusteraamatusse autogramme kirjutamas.

Foto: Kristel Kitsing

1965) vabanemist töötas ta pensionipõlveni ehitusmehena Väike-Maarja KEKis.

Praegu on novembris oma 91. sünnipäeva tähistav Ruuben Lambur Lääne-Virumaa endiste poliitvangide ühenduse juhatuse esimees ja lööb aktiivselt kaasa ka Memento, leegionäride ühin-

gu ja Kaitseliidu tegemistes.

Kristel Kitsing

NB! Huvilistel on võimalik Ruuben Lamburi raamatut „Alutaguse saaga“ osta Väike-Maarja muuseumist.

Paranesid Väike-Maarja lasteaia välisilme ja soojapidavus

Enne kooliaasta algust lõppesid renoveerimistööd Väike-Maarja lasteaia. Renoveerimistööde käigus soojustati ja krohviti lasteaiahoone siseosa välisfassaadi, täiendsoojustati aknaraamid, paigaldati uued räästalauad ja vihma-veerennid, korrastati välistrepe ning teostati väiksemaid välisviimistlustöid.

Projekti tegevuste tulemusena paranes lasteaia rühmaruumide soojapidavus ja hoone välisilme ning vähenesid hoone kütmiseks tehtavad kulutused.

Ehitustöid teostas OÜ Best Building

Vaade lasteaiahoonele sisehoovist. Foto: Kaarel Moisa

ja omanikujärelevalvet Einar Kaldam. Väike-Maarja lasteaia renoveerimist toetas EAS-i regionaalsete investeeringu

gutoetuste andmise programm 42 844 euroga, valla eelarvest lisandus projekti omafinantseeringuks 7561 eurot.

Vorsti külas pandi alus võimsale tammikule

24. septembril kogunes ligi 50 inimest Vorsti külla Lepiku talu Jaan Miglai koduõuele. Kokkusaamise eesmärgiks oli tammiku rajamine.

Tammiku rajamispäev Lepiku talus, paremal taluperemees Jaan Miglai.

Maikuu lõpus rääkis Pandivere päeva Vorsti külakonverentsi võõrustanud Lepiku talu peremees Jaan Miglai, et on järginud üleskutset kasvatada ja istutada Eesti Vabariigi 100. sünnipäevaks sada tammepuud. Lepiku talus pandi mulda koguni 1000 tammetõru, millest võrsus üle 700 korraliku istiku, mis ootasid ümberistutamist, et asuda sirguma tammikuks.

Algselt tuli peres tammede istutamise mõte seoses isa 100. sünniaastapäevaga, kui isa mälestuseks plaaniti kasvama panna 100 tamme. Siis aga ühitati see mõte tammede istutamise-

ga ka Eesti 100. sünnipäeva auks. Istutuspäev avati piduliku lipuheiskamisega. Koos väikese Rasmusega lipu masti tõmmanud Jaani sõbral Tiidul oli varajases nooruses, 1973. aastal läbi elatud üks hoopis teist laadi sinimust valge lipu heiskamine. Kui nüüd vaadati lipu kerkimist masti suure hardusega, siis tookord tõi see heiskajale kaasa ebameeldivaid sekeldusi.

Jaani õde Sirje tänas sugulasi, külarahvast, sõpru ja tuttavaid, kes olid nende pere mõttega kaasa tulnud ja olid valmis kinkima ühiselt elu ühtekokku 730 tammeistikule. Pererahvas oli istutamiseks teinud korraliku eeltöö: piiranud tulevase tammiku ala aiaga, nummerdanud tammehetki ja märgistanud võimalikud istutuskohad ning varustanud istutamiseks veeanumaid ja kanistreid. Paljudel istutajatel olid vajalikud töövahendid – kätad ja labidad – endil kaasas. Igale istutajapaarile jätkus 32 istikut. Pandi täpselt kirja, mis numbrist millise numbrini ja millistes ridades

nende tammed sirguma hakkavad. Nii saab igauks edaspidi jälgida ka oma kasvama padud tammehetki seisukorda, vajadusel neid kastmas või niisama paitamas ja elujõudu soovimas käia. Tänu täheks kostitas pererahvas istutajaid maitsva hernesupiga.

Ühiselt sai alus pandud võimsale tammikule. Istutuspäev langes sümboliliselt kokku Eesti Vabariigi presidendi valimise päevaga. Presidendi valimine valimiskogus seekord küll ei õnnestunud, kuid tammikule loodame tugevust, võimsust ja pikka iga.

Jaan Miglai sõnul on edaspidi kavas luua ka tulevastele põlvkondadele jääva tammepargi koduleht, kus saab jagada infot tammehetki sirgumise ja tammikuga seonduva kohta.

Tammikule nime andmisest

Nime tammikule praegu veel ei ole. Pererahval on aga plaanis anda tammikule nende onu Endli nimi. Väga noorelt sõjaväelaseks jäänud Jaani onu Endel-Ferdinand Pentjärve nimi väärib põlistamist ka erakordselt andeka noore spordimehena. Endli sportlikud tulemused olid päris mitmel alal lausa võrreldavad tema eakaaslase, hilisema tuntud kümnevõistleja Heino Lipu omadega, mõ-

nel alal aga suutis Endel Lipust tol ajal enamatki.

Pandivere päeva külakonverentsi ajal näitas Jaan Väike-Maarja güm-

Istutusjärgse kastmisega on ametis Marju Metsman ja Tiit Maran. Foto: 2 x Indrek Keskküla

naasiumis õppinud Endel-Ferdinand Pentjärve kooliaegseid pilte ning palus muuseumilt ja huvilistelt abi aidata välja selgitada, kas Endli tulemusi on kusagil ka ametlike spordisaavutuste seas kirjas.

Ajaloo huviline Madis Michelson võttis Jaani soovist kinni ja on leidnud vastuseid nii mõnelegi küsimusele.

Näiteks on mitmes 1942. aasta Virumaa Teatajas kirjas Endel Pentjärve tulemusi erinevatelt spordialadelt. Sel aastal esindas ta Virumaad rohkematel aladel

kui Heino Lipp. Heino Lipu head tulemused ja isiklikud rekordid on valdavalt saavutatud sõjajärgseil aastail. Kuid näiteks 1942. aastal oli Endli kaugushüppe tulemus 6.26, Heino Lipul sel ajal aga 5.93, teivast hüppasid nad siis mõlemad 2.90. Kõrgushüppes oli Endel Pentjärve tulemus 1.75, Heino Lipu isiklik rekord aga jäigi sel alal 1.72-le.

Seega on mõte anda sirguvasele tammikule Endel Pentjärve nimi, põlistades nii ka tema sportlikud saavutused, igati kiiduväärt.

Tammehetki istutuspäev 24. septembril langes täpselt kokku Endli ristimisküünpäevaga (sündinud oli Endel 24.08.1922). Eks seegi on omamoodi sümbolne enne tammiku ristimiseks Endli-nimeliseks. Kui muldapandud istikud korralikult sirguma hakkavad ja tammikul elujõud sees, küllap siis jõutakse Lepiku talus ka sellele nime andmiseni.

Ilve Tobreluts

Talutoidupäev ja hoidiste konkurss

Sügislaad tõi kokku nii müüjaid kui uudistajaid.

Õppekeskus pakkus maitsmiseks omavalmistatud erimaitselisi moose.

Auhinnatud hoidistevalmistajad koos žüriiga.

18. septembril oli seltsimaja ümber ja sees tegutses ning päikselist päeva nauhtimas palju rõõmsaid inimesi. Talutoidupäeva raames toimus sügislaad, vestlusring tuntud kokaraamatute autorite Lia Virkuse ja Tiina Lebase hoidiste valmistamisest ning hoidiste konkurss.

Lia ja Tiina esitlesid oma uut raamatut „Moodsad moosid“. Sellest pealkirjast olid inspiratsiooni saanud õppekeskuse õpetajad. 2. kursuse kokkade õpilased keetsid Airi Püssi juhendamisel kokku kaheksa moosi, mida seltsimaja fuažees maitsta võis. Nendest menukamad olid rabarberist ja kuusevõrsetest ning pohladeist ja martsipanist

valmistatud moosid.

Hoidiste konkursi tulemused selgitati välja kahes kategoorias – soolane ja magus. Kuus perenaist töid oma sahviriulilt hindamiseks 10 magusat ja 7 soolast hoidist. Need pandi koodiga nimekirja ning hindajad – nii külalised kui žürii ei teadnud, kes on purgi sisu autor.

Žürii, koosseisus Lia Virkus, Tiina Lebane ja Kadri Kopso valis parimaks magusaks hoidiseks Liivi Lasti valmistatud sibulamoose, soolaseks hoidiseks Riina Kinki keedetud seeneseljanka.

Liivi Last Rõngu vallast oli talutoidulaadal kauplemas omavalmistatud eriliste siirupite ja moosidega, s.h männikabimoose, kuusevõrse siirup jms.

Esialgse plaani väliselt otsustas žürii anda eripreemia veel ühele soolasele hoidisele: suvikõrvitsa püreele, mis sisaldas lisaks suvikõrvitsale veel ka sibulat, porgandit ja tomatit. Autoriks osutus samuti Riina Kink.

Huvitavaim hoidis, mida maitstes ja mille retsepti uurides kõlas huult: „VAU!“, oli Luule Erala rabarberi ja ingveri moos.

Hoidiste uudistajaid ja maitsjaid oli palju. Nende arvates oli parim magus

Ka sibulatest saab usumatult maitsva moosi. Foto: 4 x Aare Treial

hoidis purgis, mille etiketil oli „Suvine päike sügispurgis“ ning parim soolane hoidis purgis kirjega „Tikri Tšatni“. Nimekirju uurides selgus, et mõlema autori oli Silvi Aasumets.

Palju õnne võitjatele ja innustust

kõigile perenaistele hoidiste valmistamisel.

Vähene moosisõõja Aare Treial ja Kaarli talu perenaine Kadri Kopso

Lia Virkuse ja Tiina Lebase talutoidupäeval tutvustatud retsepte raamatust „Moodsad moosid“

Õuna-šokolaadivõie

400 ml

Mõnusalt hapukas võie pannkoogile või röstsaiale, mis on palju odavam ja tervislikum kui poes müüdav šokolaadikreem. Võiet saad valmistada kahel viisil: kakao või tumeda šokolaadiga. Tore kingitus küllaminekul!

- 500 g puhastatud õunu
- 100 g pruuni roosuhkrut
- 10 g kakao (maitse järgi)
- vanillsuhkrut
- 30 g võid

Puhasta ja tükelda õunad. Koori välismaised poeõunad ja kõva koorega Eesti talveõunad, omamaised suveõunad pane potti koorimata kujul. Keeda potis koos suhkruga pehmeks, püreesta saumikseriga. Lisa vanillsuhkur, kakao ja või. Kuumuta veel keemiseni ja tõsta purki.

Šokolaadiga võie. Keeda õunad suhkruga pehmeks, püreesta saumikseriga ja tõsta kõrvale. Lisa potti 100 g tükeldatud tumedat šokolaadi, sega sulamiseni – ära enam keeda! – ja tõsta purki.

Õuna-aroniažele

400 ml

valmistamisaeg 30 minutit

Arooniad ja õunad on hea maitsekombinatsioon. Arooniad sisaldavad palju pektiini ja C-vitamiini. Kui keeta želeed tavalise suhkruga asemel moosisuhkruga, saab keetmisega vähendada – nii saad värske maitse ja vähendada suhkrukogust. Arooniade asemel võib želeed teha ka mustade sõstardega.

- 3 õuna (umbes 300 g), näiteks „Valge klaarõun“
- 3 dl vett
- 3 dl arooniad (või musti sõstraid)
- 3 dl moosisuhkrut

Pese õunad ja arooniad. Lõika õunad sektoriteks ja puhasta seemnetest. Ära koori, sest koored sisaldavad pektiini. Pane õunad ja arooniad potti, lisa vesi ja keeda, kuni õunatükid on pehmed – 10-15 minutit. Suru kõik läbi sõela ja kuumuta koos moosisuhkruga keemiseni. Eemalda vaht ja keeda mõned minutid.

Kalla eelkuumutatud purki, lase jahtuda ja hoia külm.

Valla 2016. aasta kaunimad kodud

Aia, peenramaa või metsatuka omanik teab, milline hool ja vaev on selle korras hoidmine. Tihti me ei oska tehtut hinnata ega väärtustada või võtame korras koduümbrust elu loomuliku osana. Tegelikult iseloomustavad meie aed ja peenramaa ka meid endid. Südamega kujundatud ja hooldatud aed pakub silmailu igale möödujale ning rõõmustab ka tegija hinge.

Käisime augustikuu algul Kauni Kodu hindamiskomisjoniga imetlemas kuut kaunist koduaeda, mis olid kõik omamoodi armsad ning kõigis oli märgata, et peres elavad usinad ja aiailu armastavad inimesed. Teen väikese kokkuvõtte ringreisist, kuid tunnistan, et nähtut sõnadesse panna on ülimalt keeruline ja võib-olla ka meelevaldne.

Riina ja Vadim Raitšuki koduaed Ärina külas

Pindalalt väga suur ja avar aed, kus on rohkelt lillepeenraid, okaspuid ja lehtpõõsaid. Aed on hästi liigendatud – eesaed, puhkenurk-õuekõök, majandushoov, tarbeaed, lastele mängunurk. Maja esist kaunistavad kaev ja keldrimaja, mis on kui kunstiteosed. Majapidamine on põldude keskel ja tihti tugevate tuulte meelevaldas, kuid siiski on leitud aias mõnused istumiskohad. Rohkete püsikute, puude ja põõsastega on kujundatud rahuliku üldmuljega, hubane ja kodune keskkond. Ruumikas aias püüab pilku väga korras ja stiilne tarbeaed (peenramaa). Kõrvuti kasvavad maitsetaimed, maasikad ja kurgid. Samas ka kartulid ja kasvuhoo. Kõik on omavahel väga maitsekate butafoorsete elementidega kauniks tervikuks kujundatud.

Marje ja Eldur Eelmaa koduaed Pandivere külas

Pandivere küla metsaservas asuv mõnus, looduslähedane ja armas koduaed. Aeda sisenedes märkad esmalt kaunilt kujundatud puukuuri, hästi hooldatud viljapuuaeda ja korras majandushoovi. Maja esist kaunistab suur, looklev ja liigirikas püsililledest ja põõsastest kujundatud istutusala, mis on selle aia tõeline pärl. Päikeseküllane koht leidub ka basseini, köögiviljaaiale ja marjapõõsastele. Aegade jooksul krundi piirile kogunenud kivilaamadest on nutikalt kujundatud varjuline ala, mis on nüüdseks kaunilt sammaldunud – suurepärase taust vanade põllutööriistade eksponeerimiseks. Kõik detailid koos loovad selle aia eripära ning maaläheduse.

Key ja Teet Paju koduaed Väike-Maarja alevikus

Moderne aleviku väikeaed, mis moodustab koos hoonetega ühtse terviku. Kasutatud on väikeaiale sobiva kuju ja -värviga puuliike. Väga maitsekas istumisnurk ja kaunis muruala annavad aiale oma näo ning ilu. Väike, kuid hästi liigendatud aed mõjub väga rahulikuna, avaranagi. On leitud ruumi nii viljapuudele, kasvuhooonele, puhkenurgale kui ka laste mänguplatsile. Selle aia võlu on head proportsioonid kujunduses ja minimalism kaunistuselementides.

Birgit Kopti ja Peeter Ilvese koduaed Väike-Maarja alevikus

Noore pere arenev ja põnev aed, mis asub kortermajade ja pargi vahel. Aed on maalähedaselt armsa kujundusega. Looklevad lillepeenrad on kaunistatud suuremate ja väiksemate kivide ja kujukestega. Pere väiksematele mõeldes on aias särav, hobuvankrit meenutav mängumaja ning kiigekompleks koos liivakasti ja liumäega. Selgelt on tunda, et aed on lastele mõnus mängumaa. Suurepärase korras tarbeaed ja kasvuhooonega kõrvuti asuv väljõusaal annab ülevaate pere vajadustest. Kõik see on kujundatud ühtseks kauniks tervikuks. Kuna aed ja pere on noor, kasvab ja

areneb see meie silme all kindlasti edasi.

Maris Kõrgmäe ja Hans Kruusamägi koduaed Äntu külas

Äntu küla läbiva oosi nõlvale rajatud kaunis kodus on ära kasutatud looduslike tingimusi ja eripära. Hooned on maastikul hästi sobitatud ja suurepäraselt on kasutatud olemasolevat loodusliku kõrgalajastust. Istutusala on üks suur tervik, võimaldab maastikust kiviktaimla. Aeda kaunistavad hästi hooldatud muru ja hoonete juures olevad suured lilleamplid. Kuna kiviktaimla on veel noor, siis taimedest tulevat ilu saab nautida mõne aasta pärast. Praegu ilmestavad istutusala puidust skulptuurid. Palju on avarust. Käimasolevad ehitustööd annavad tunnistust, et ka aiakujundus on veel pidevas arengus.

Tiiu Kaselo ja Ain Vilderseni koduaed Pikevere külas

Vana talumaja ümber on kujundatud suur ala, mille piiridele on istutatud okaspuu hekid. Taluhooned on säilitatud olemasoleval kujul, õuel on rajamisel istutusala ja grillinurk. Taluõuel on rohkelt värvikaid lillepeenraid ja õitsvaid põõsaid. Aias on säilitatud vana maja vundament – mälestus esivanematest, mis on väga nutikalt kujundatud kiviktaimlaks. Kasutust leiab ka leidlikult ehitatud aiamaajake, kust avanevad kaunid vaated looduslikule tiigile ja väga suurele hooldatud murualale. Korras hoitakse suurt territooriumi ja ettevõetud kujundustööd taluõuel näitavad aia pidevat arengut.

Leie Nõmmiste Kauni Kodu hindamiskomisjon

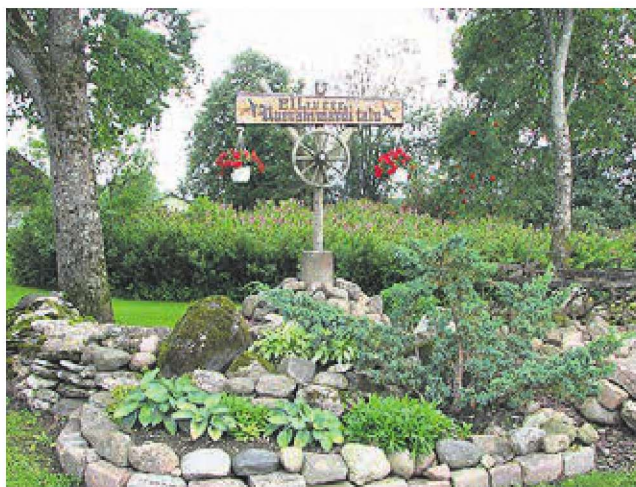
Birgit Kopti ja Peeter Ilvese koduaed Väike-Maarja alevikus.

Marje ja Eldur Eelmaa koduaed Pandivere külas.

Riina ja Vadim Raitšuki koduaed Ärina külas.

Tiiu Kaselo ja Ain Vilderseni koduaed Pikevere külas.

Key ja Teet Paju koduaed Väike-Maarja alevikus.

Maris Kõrgmäe ja Hans Kruusamägi koduaed Äntu külas.

Foto: 6 x Mary Tammet

Koolialguse disko Simunas

Uue kooliaasta alguse tähistamiseks korraldas Simuna noortekeskus 9. septembril noortele „Koolialguse Disko“.

Õhtut alustasid väikesed mudilased, mängiti ja tantsiti. Mudilaste diskole järgnes juba koolilaste disko, kus suuremad tüdrukud ja poisid kõva häälega kaasa laulsid ning tantsisid nii, et seljad märjad.

Suured tänusõnad meie tublidele diskoritele Rasmus Kaasikule ja Karel

Nõmmistele, kes said oma tööga väga hästi hakkama ning suutsid ka kõige tagasihoidlikumad lapsed tantsupõrandale tantsu vihtuma meelitada.

Tore oli näha ja kuulda, et lapsed olid väga positiivselt meelestatud ning nii mõnigi ootab põnevusega juba järgmist korda.

Egle Pent

valla mobiilne noorsootöötaja

Diskorid Karel Nõmmiste ja Rasmus Kaasik. Foto: Egle Pent

Noortekeskuses tulekul

Alates 27. oktoobrist on noortekeskused Simunas ja Väike-Maarjas neljapäeviti avatud kuni kell 20.00.

Koolivaheajal avatud töötoad:

Väike-Maarjas

24.10 kell 15.00 – kangastelgede kokkupanek

27.10 kell 17.00-18.30 – Railreed töötuba

Simunas

27.10 kell 17.00 – kerge kokkamine

Novembris Simunas ja Väike-Maarjas

3.11 kell 17.00 – piljarditurniir, I etapp

10.11 – noortekeskus Kiltsi rahvamajas mardilaadal

17.11 kell 17.00 – meisterdamine, märksõna: helkur

24.11 kell 17.00 – kadrisantide ettevalmistus: kostüümid, näomaalingud

Reinpauli sügisjooks toimub 30. oktoobril

Tänavune, 14. Reinpauli sügisjooks – maastikujooks Reinpaul OÜ rändkarikale – toimub tavapärasest nädal aega varem, varasemalt välja kuulutatud 6. novembri asemel 30. oktoobril Ebavere tervisespordikeskuses.

Distsantsid:

2,5 km, 5 km ja 10 km

Enne põhijooksu on 300 m lastejooks eelkooliealistele.

Osavõtuks registreerimine kohapeal:

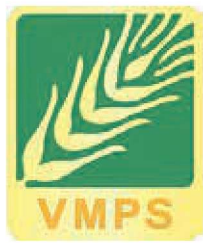
30.10.2016 kell 10.00-11.30

Osavõtt TASUTA

Oodatud on ka kepikõndijad!

Osalejaid ootab pärast võistlust kuum supp, tee ja saun.

Info: Ants Einsalu, tel 529 4245

29. oktoobril 2016 tähistavad Väike-Maarja Põllumeeste Selts ja Väike-Maarja Pasunakoor ühise kogukonnapeona põllumeeste seltsi ja esimese puhkpilliorkestri asutamise 120. aastapäeva. Alljärgnevalt lugusid seltside asutamisest 1896 ja taasasutamisest 1995.

Aasta 1896. Kaasaegsete suveolümpiamängude algusaasta, VI üldlaulupeoaasta Tallinnas, esimest korda Tallinnas kino näitamise aasta. Ajaleht Postimees kutsus 1896. aastal rahvast üles otsima asjalikkumise tooni nii ajakirjanduses kui seltsielus. Leht kirjutas: „Maailm peab aega mööda paremaks minema. /.../ Ajalehtede kõrge eesmärk on selget mõtet ja puhtast värvimata tõde välja laotada, kuid pilkamine on ikka mürgiga võitunud nool, mis tõest eemale tabab. Asjalik ja rahulik peaks Eesti ajalehtede toon olema, asjalik ja rahulik ka seltsielus.“

Kotli ideed

Pole imestada, et Väike-Maarjasse põllumeeste seltsi ja puhkpilliorkestri asutamise mõte sündis rohkem kui 120 aastat tagasi ühe „väsimata ja tüdimata“ tegelase, Röpina kihelkonna talupesti pärit kooliõpetaja ja köstri Johan Kotli peas. Põhja-Eesti oli 19. sajandi teisel poolel Lõuna-Eestist majanduslikult ja sellest tingituna ka hariduselus ja poliitiliselt aktiivselt veidi taga pool. Nii tuli Põhja-Eestisse hulgalt avalikke tegelasi – kooliõpetajaid ja pastoreid – ikka Lõuna-Eesti poolt. Näiteks olid ka kõik Väike-Maarja kihelkonnakoolis aastatel 1883-1915 töötanud koolijuhatajad ja õpetajad Lõuna-Eesti päritoluga.

Põllumeeste seltsi algus 1896

Johan Kotli oli suur puhkpillimuusika entusiast, tegi kaastööd ajalehtedele Eesti Postimees, Postimees, Sakala, Olevik, Põllumees ning tegeles agaralt seemnekasvatuse, aianduse, mesinduse ja naeri propageerimisega. Oma harrastuste tarvis mõttekaaslaste leidmiseks tuli ta välja ideega asutada Väike-Maarjasse Põllumeeste Selts. Vao valla erakordselt aktiivse vallakirjutaja Johannes Koogi eestvedamisel võeti nõuks moodustada asutajaliikmete kogu ning hakata asja arutama. Mõisnike esindajad pooldasid Väike-Maarjasse Eestimaa Põllumeeste Seltsi abiseltsi asutamist, aga talupoegade enamik jäi kohalike kooliõpetajate mõjul iseseisva seltsi platvormile. Põhikiri kinnitati vana kalendri järgi 5. juunil 1896. Asutajaliikmeid oli täpselt sada, kellest 62 talupidajat. Suurmaomaanikest kuulus asutajate hulka ka seitse mõisnikku. Seltsi ideoloogideks olid kihelkonna 11 kõige aktiivsemat koolmeistrit.

Juurikate, teravilja ja kartuli kasvatamise „kunst“

Kui Johan Kotli 1893. aastal Väike-Maarjasse köstriks tuli, ei tundnud põllumehed siin veel loomatoidujuurikate kasvatamise „kunsti“. Kotli jagas katsete tegemiseks põllumeestele välja peetide, naeriste ja porgandite seemet. Tükk aiamaad oli tal peetide all, mida ta sügisepoole asjast huvitatutele setluste juurde lisamisega näitas. Huviloomajuurikate kasvatamise vastu kasvas. Samuti propageeris Kotli erinevaid teraviljasorte: „Kotli oli 4-5 uut kaerasorti ühe palju ühesuuruste põllulappide peal kasvatamas, mis lahus ära pekseti ja väljaanni kohta selgus saadi ja kõige rohkeannilist sorti soovitada võis. Odradega tegi ta samuti.“* Naaberpõllumehed vaadanud imetusega odrapõldu, kus kõik pead ühesugused ja kõrred ühepikkused ja ostnud eneselegi seda seemet. Müüriku mõis olevat enesele 10 puuda ostnud ja saak olnud 150 puuda. Johan Kotli oli siinkandis esimene Sangaste rukki kasvataja. Üks

Väike-Maarja Põllumeeste Selts 120 Väike-Maarja esimene puhkpilliorkester 120

puud rukkiseemet andnud 20 puuda saaki ja mitmed põllumehed muretsesid endalegi just seda seemet.

„Johan Kotli oli jõgeva mõisast Aamisepa väljavaliku järele 13 kartuli sorti muretsenud, enesel oli 2 sorti ja pani kartulid põllule kõrvu kasvama, kõik taskuraamatus järjekorras

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi tegevuse lõpetamisest oli möödunud juba pool sajandit ning kunagisest liikmeskonnast elus vaid üksikud. 17. märtsil 1940. aastal peetud viimase aastapeakoosoleku otsuse põhjal jäid juhatusse F. Kaber, H. Varik ja A. Elv-

kuulnud pole. Aasta pärast Johan Kotli köstriametisse asumist Väike-Maarjas, organiseeris ta Väike-Maarja kirikus kihelkonna ühendkooi kontserdi ning kutsus sellest osa võtma ka Laiuse puhkpilliorkestri, mille ta sealses kihelkonnakoolis töötamise ajal oli asuta-

nud ja aastaid juhatanud. Teiseks korraldati Kotli algatusel Ebavere mae nõlval Saltsi talu lähedal suur rahvapidu, mille saadi luba Eestimaa talupoegade pärisorjusest vabastamisest 75. aastapäeva tähistamise ette-
kändel. Sellestki üritusest võtsid osa Laiuse pa-
sunamehed. Väike-
kemaarjalastele, kellest enamik polnud seni ühtki puhkpilliorkestrit näinud ega kuulnud, meeldisid mõlemad esinemised väga. Kui siis veel Paasvere puhkpilliorkester Johannes Tillikase juhatamisel käis mängimas

meest. Esimesel kokkusaamisel oli Väike-Maarjast ainult üks entusiast – dirigent. Ülejäänud mängijad olid Tamsalust, Rakkest, Kiltisist, Simunast. Tähtede seis oli soodne ja nii alustati usinasti proovidega. 1996. aasta 5. jaanuaril toimus rahvamaja isetegevuslaste peol esimene etteaste. Esitusele tulid katkend W. Loewe muusikalist „Minu veetlev leedi“ ja F. Beràt „Kodumaa“. Selleks ajaks oli mängijaid juba üle kümne.

Hetkel on orkestris muusikuid 26 ja enamik neist Väike-Maarjast. Täiendust orkestri ridadesse kasvatab Väike-Maarja muusikakool.

Ratastel Eestimaal ja Euroopas

Aastate jooksul on pasunakooril esinemisi olnud tublisti üle 200. Eesti on risti ja põiki läbi sõidetud ning läbi mängitud: Narva, Valga, Tallinn, Tartu, Hiiumaa, Saaremaa ja Abruka ning nende vahele jäävad paigad. Põnevamad esinemised on olnud Tallinna Raekoja platsil, Tallinna Loomaaias, Piritas kloostris, Jämeda talupäevadel, Tõrva loodusfestivalil, Narva lossipargis, festivalil „Tori ööd ja päevad“, Narva-Jõesuu puhkpillilahingus ning suvehooaja alustamisel, Emumäe laulmise peol, Kundas, Jõgeval, Rakveres ... Kõikidel suurematel kohalikel üritustel mürtsub ikka Väike-Maarja Pasunakoor. Alates 1996. aastast on orkester osalenud kõikidel Eesti Vabariigi laulupidudel. Kollektiiv on esinenud ka Leedus, Soomes ja Saksamaal.

Innustaval euromuusikapäeval Saksamaal Heikendorfis

Väike-Maarja Pasunakoor on kahel korral osalenud Heikendorfi euromuusikapäevadel Saksamaal. 2006. aastal saavutas Väike-Maarja Pasunakoor Heikendorfis Saksamaa kontsertklassis III koha ja I kategooria. See sündmus oli oluline ka silmaringi laiendamiseks. Juba esimesel korral, 2000. aastal kogeti, milliste pillide ja vormidega, millise entusiasmiga mängivad isetegevuslikud puhkpilliorkestrid üle Euroopa. Saksamaalt naastes algas kollektiivi uus ajajärk: telliti kaasaegsed vormid, alustati pillipargi uuendamisega. Väike-Maarja vallavolikogu eestvõttel korraldati korjandus pasunakoorile vormiriide soetamiseks, Eesti Kultuurkapitali toel on soetatud orkestrile palju uusi ja kvaliteetseid pille.

Väike-Maarja Põllumeeste Selts Väike-Maarja Pasunakoor

* – väljavõtte Johan Kotli kirjavahetusest, mis pärinevad Anu Kotli isiklikust arhiivist.

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi liikmed seltsimaja 100. aastapäeva stiilipeol 2012. aastal.

üles märgitud ja põllul nimeliste tähistega ära eraldatud, nõnda, et nimes tee peal näha olid. Igal sordil olid isevärvilised õied ja enamiste ka pealised isemoodi. Õitsev kartuli põld oli tõesti ilus ja armas vaadata. Kord olevat poisikesed nimekepid ära vahetanud ja naernud: „Nüüd on köster hädas ja sordid segi.“ Ülesvõtmine sündis nagu mahapaneminegi mõõdu ja kaaluga. Esimesel sügisel juba on väikeannilised välja praagitud, sedaviisi on Kotli mitu kartuli katseid teinud.“*

Seltside likvideerimine 1940. aastal

Väike-Maarja Põllumeeste Selts nagu Väike-Maarja Muusikaseltski, mille all tegutses omaaegne puhkpilliorkester, kuulus nõukogude võimu tulekuga 1940. aastal viivitamatult likvideerimisele, dokumendid ja varad

re. 1990. aastateni jõudis neist ainult väikemaarjalane Harri Varik. Temaga liitusid nüüd omaaegsed seltsi liikmed Osvald Paluoja Äntust ja Artur Praks Raekülalt ning kirja vahendusel veel endine Aburi elanik Karl Kalev ja kunagine Avispea elanik Endel Kleimann. 5. augustil 1995 tuldi kokku ja moodustati uus juhatus koosseisus Harri Varik (esimees), Artur Praks (sekretär) ja Osvald Paluoja (laekur). Nõnda taasloodud juhtkond kutsus kohale tulnud talunike seltsi liikmeks astuma. Kohe järgnes teine koosolek, millega võeti värskest taasasutatud põllumeeste seltsi vastu 25 liiget, kellest 9 inimest on tänagi Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi liikmed. Täiendavalt valiti juhatusse Mart Lepik, Hanno Tamm, Heino Kokkuta ja

Vao vallakirjutaja Grünbergi pulmas, olid kõik nõus Johan Kotli ettepanekuga asutada Väike-Maarjasse pasunakoor. Idee teostas Väike-Maarja kihelkonnakooli õpetajaks tulnud Gustav Mälk. Pillid muretseti Johan Kotli vahendusel Saksamaalt ning väikesest entusiastide rühmast kujunes tugev kollektiiv.

Väike-Maarja Pasunakoori teekond taasasutamiseni 1995

Vallo Taar, kes 1982. aasta sügisel asus tööle Väike-Maarja Kultuurimaja direktorina, pidas aastaid plaani taas-
elustada Väike-Maarjas vana puhkpilliradatsiooni. Juba 1982. aasta ajalehest „Punane Täht“ võib lugeda: „Vallo Taar on muusikamees. Seepärast valis tema enda juhendada vokaal-instrumentaalsambliid ja naisansambli /.../. Oma puhkpilliorkestri

Väike-Maarja Pasunakoori paraadfoto 2015. aastast.

Foto: 2 x Erakogu

likvideerimiskomisjonile üleandmisele.

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi taasasutamine 1995

1988. aastal selgus, et osa põllumeeste seltsi dokumente on tänu Harri Varikule säilinud.

1993. aastal läks liikvele Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi taasasutamise mõte. Mõned aastad varem olid kohalikud talunikud ka juba uuesti organiseerunud ning moodustanud Väike-Maarja Talunike Seltsi.

Ene Laev. Järgpeiduse alusel taasasutatud põllumeeste seltsi esimeesteks on olnud Mart Lepik, Rein Orupõld, Priit Sõnum. Täna juhib seltsi tööd seitsmeliikmeline juhatus eesotsas Jaak Läänemetsaga.

Esimese Väike-Maarja puhkpilliorkestri asutamine 1896

Väike-Maarjasse esimese puhkpilliorkestri asutamisele eelnes üks oluline sündmus 1894. aastal. Ega enne tea miskit omale tahta, kui näinud ega

saab Väike-Maarja lähematel aastatel kindlasti, lubas Vallo Taar, ja miskipärast on tunne, et see tõeks läheb“. 1985. aastal intervjuus „Noorte Hääl“ ajakirjanikule annab Vallo Taar lootust, et peagi võib kõlada Väike-Maarjas üle hulga aja taas puhkpillimuusika.

Väike-Maarja Pasunakoori juhatab taasloomise hetkest Vallo Taar. Praegune Väike-Maarja Pasunakoor sai alguse 1995. aasta sügisel kui Väike-Maarja rahvamajas tuli kokku kaheksa pasuna-

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi ja Väike-Maarja esimese pasunakoori asutamise 120. aastapäeva tähistamine

29. oktoobril kell 19.00 Väike-Maarja seltsimajas

- * Esineb Väike-Maarja Pasunakoor
- * Õhtut juhib Hendrik Toompere
- * Tantsuks mängib Karl Madis.

Kõik on peoõhtule oodatud, osavõtt prii!

Kool õpilaste ja vanemate pilgu läbi

2016. aasta kevadel toimusid Väike-Maarja gümnaasiumis rahulolu-uuringud kolmanda, kuuenda, üheksanda ja kaheteistkümnenda klassi õpilastele ning nende vanematele. Küsisime arvamust kooli juhtimisest, mikrokliimast, füüsilisest õpikeskkonnast, õppe- ja kasvatustegevusest ning tunnivälisest tegevusest. Õpilastest osales uuringus 92% valimis olnud õpilastest. Vanematest osales uuringus 11% valimis olnud vanematest. Hinnang anti nelja palli skaalal. „4“ – nõustun täielikult, „3“ – pigem nõustun, „2“ – pigem ei nõustu, „1“ – ei nõustu üldse.

Olulisel kohal koolis on info liikumine. Tähtsaks peetakse info vahendamisel klassijuhatajat. Lisaks väärtustavad õpilased info hankimisel kooli stende. Vanemad saavad informatsiooni koolis toimuva kohta eelkõige e-koolist ning samaväärselt hindasid vanemad oma lapselt saadavat informatsiooni. Ka vanemad väärtustavad klassijuhataja rolli info vahendamisel. Kuna elame nn e-riigis, siis ilmnes uuringust, et õpilaspäevik on kaotanud oma rolli infokandjana.

Kooli juhtimise valdkonnas töid õpilased esile, et koolis viiakse sisse uuendusi ning juhtimine on sihikindel. Parendustegevusena ootavad õpilased enam kaasamist ja nende arvamuse arvestamist. Vanemad leidsid samuti, et kooli juhtimine on sihikindel ja eesmärgipärane. Madalamalt hinnati hoolikogu tööd, sest enamuse ei ole hoolikogu tegemisega kursis.

Mikrokliima valdkonnas hindavad õpilased kõrgemalt eelkõige kooli mainet. Õpilaste tagasiside näitas, et tähelepanu on vaja pöörata omavaheliste suhete kvaliteedi parendamisele. Vanemate hinnangul nende lastele meeldib meie koolis õppida. Õpilaste omavahe-

liste suhete kohta arvas enamus vanematest, et suhted on head. Täpselt samasuguse hinnangu andsid vanemad ka õpilaste ja õpetajate omavahelistele suhetele.

Füüsilises õpikeskkonnas hindavad õpilased enim kooli tootlustamist. Hea hinnang on antud ka õpikeskkonnale. Õpilased arvavad, et koolis on kaasaegsed õppematerjalid ja -vahendid. Samaväärselt õpilastega on ka vanemad rahul nii kooli tootlustamise kui ka õpikeskkonnaga. Madalamalt on õpilased ja vanemad hinnanud kooliõe tegevust.

Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnas hindavad õpilased enim hindamise põhimõtete selgitamist, tunnustamist ja õpetajate oskust teadmisi edastada. Vanemad hindavad kõige kõrgemalt õpilaste tunnustamist ja õpetajate professionaalsust. Arenguruumi on koolil õpilaste individuaalsusega arvestamisel ning huvitava kooli põhimõtete rakendamisel. Õpilaste toetamise osas hinnatakse enim võimalust osaleda konsultatsioonides ning õpiraskustega õpilaste abistamist. Vanemad hindavad selles valdkonnas eelkõige arenguvestluste vajalikkust. Madalamalt on hinnatud andekate õpilaste toetamist.

Tunnivälise tegevuse valdkonda on õpilased ja vanemad hinnanud väga kõrgelt. Õpilastele meeldivad meie kooli tunnivälised tegevused ning nad osalevad seal meeleldi.

Hea on tõdeda, et õpilased ja vanemad on meie kooliga rahul. Positiivne on asjaolu, et tagasisidest tulid välja kitsaskohad, millega kool julgelt silmitsi seisab ning vajaminevaid parendustegevusi rakendab.

Marje Eelmaa

Väike-Maarja gümnaasiumi ja õppekeskuse direktor

Nohikud ratastel nakatasid väikemaarjalasi tehnoloogiapisikuga

5. oktoobril mitmekesisistasid Väike-Maarja gümnaasiumis ja õppekeskuses päeva Geeks on Wheels-i (ingl Nohikud ratastel) töötoad.

Oma digipädevusi oli võimalik arendada küberturvalisuse töötoas, programmeerimise ja riistvara laborites, populaarsed olid muidugi ka mängud virtuaalreaalsuses ja Xboxi võistlused. Tegevusi leidsid nii I.-II. klassile, õppekeskuse õpilastele kui ka õpetajatele.

Geeks on Wheels on projekt, mille käigus käivad noorteorganisatsiooni MUG liikmed mõõda Eestit ning proovivad oma teadmisi ja vaimustust IT vastu jagada. MUG ehk Microsoft User Group on tehnoloogiahuviliste tudengite loodud organisatsioon. Nende projekt on keskendunud eelkõige Eesti väiksemate asulate koolidele. Ühe tuuriga külastatakse nädala jooksul kuut kooli ning tutvustatakse kõige uuemat ja vingemat tehnoloogiat. Väike-Maarja oli seekordse tuuri viimane kool, kuid korraldajatel oli ikka sära silmis ning ehk nakatus põnevates töötubades nii mõnigi õpilane tehnoloogiapisikuga.

Geeks on Wheelsi meeskonnaliikme kommentaar:

Foto: Helina Lükk

Heili Nõgene

Gümnaasiumi avalike suhete spetsialist

Väike-Maarja kool tähistas 143. aastapäeva

Kooliraadio saade: 10. oktoober 1994.

Saate autor: tolleaegne Väike-Maarja Keskkooli huvijuht Marje Eelmaa.

„Aeg läheneb märkamatu veerandi lõpu poole. Ajalukku on jäänud rebaste pidu ja õpetajate päeva tähistamine. Selle nädala tippsündmuseks saab kindlasti reede, mil tähistame kooli aupäeva. Kavas on raadiosaade, viktoriin kooli mineviku ja oleviku. Aupäeva valmistavad ette 7.a, 11.a ja 11.b klass.

Kooli sünnipäevanädal kulmineerus aktuse ja pingviinide paraadiga, kust ei puudunud ka kätlemistseremoonia. Õpilasi tervitasid õpilasiesinduse president Keneli Pohlak ja direktor Marje Eelmaa.

Reedel kell 18.00 algab viktoriin, kuhu oodatakse neljalikmelisi võistkondi. Soovitav on kooli ajalooga lähemalt tutvuda muuseumis. Pärast viktoriini saab end tühjaks tantsida diskol. Diskoriks on Urmas Ustav. Lisaks sellele on avatud puhvet, kus maiustusi pakuvad 11. klasside õpilased. Ärge siis taskuraha koju unustage!

Soovin kõikidele viktoriinist huvitatuile head tuhnimist ajaloolistes materjalides. Korraldavatele klassidele head tööindu, et üritus hästi edeneks!

Veidi lisainformatsiooni. Käimas on sügisese koristustööd kooli põllul. Täna on põllul 10.a ja 11.a klass. Homme, st 11. oktoobril, on põllul 10.b ja 11.b klass. Kolmapäeva ja neljapäeva pärastlõunal lähuvad põllule need õpilased, kes on põllul olemise päeva endale

eelnevalt vabaks võtnud.

Algamas on kunstiring. Õpetaja Erras ootab kunstihuvilistelt lastelt proovitiid selle nädala lõpuks. Tööd võite tuua õpetaja Eelmaa kätte.

Õpetaja Lukman ootab tantsuhuvilisi nende rahvatantsurühma.

Nooremate õpilaste (5.-8. kl) komitee koguneb täna kell 13.30. Vanemad õpilased kohtuvad teisipäeval pärast teist tundi.

Väike-Maarja gümnaasiumi kooliperel oli võimalus mõtteis 22 aastat ajas tagasi rännata, kui direktor Marje Eelmaa kooliraadio tollase saate teksti tänavusel kooli sünnipäeva aktusel ette luges. Kui toonane aiatöö ning kartulivõtt ja -valimine kõrvale jätta, on kõik muu oma järjepidevuses ka tänasesse päeva jõudnud.

10. klass andis Vabadussõja ausamba juures töötuse ning sai kätte matriklid.
Foto: 2 x Helina Lükk

Õpetaja Erras ootab seekord meisterdamisingi ning rahvatantsu kutsus õpetaja Liivalaid. Õpilaskomitee asemel tegutseb aktiivselt õpilasesindus. Viktoriine ja mälumänge toimub läbi kooliaasta erinevate teemanädalatega seoses.

Ka sel aastal ristiti rebaseid, seekord 26. septembril. Õpetajate päeva tähistati 5. oktoobril gümnaasiumi ja õppekeskuse ühise aktusega, kus esinesid õpilased. Kõik õpetajad said lilleõie ja tänukirja, misjärel suundusid õpetajad õppekeskusesse just selleks

päevaks avatud kohvikusse. Õpetajate päeva õhtuks kutsus Väike-Maarja vald kõik haridustöötajad Väike-Maarja selt-simajja kontsert-aktusele.

Kooli sünnipäevanädala keskpäika tähistas aastapäevajooks, mis 1994. aastal veel koolitraditsioonide hulgas polnud. Nagu nüüdseks juba aastaid tavaks, jooksime tänavugi teatevõistlusel kooli sünnipäeva jagu meetreid, seekord 143. Neljapäeval toimus Disney tegelaste teemaline koolipidu algklasside majas. Kooliraadiolegi puhuti sünnipäeva puhul korra elu sisse – vahetundides mängis muusika ja kõlasisid üleskutsed osaleda sünnipäevanädala huvitavates vahetundides, otsida koolimajas infot ja võistelda. Nädala jooksul peeti kolm stiilipäeva – aasta-

päevajooksu päeval oli teemaks muidugi sport ja dressid, ühel päeval vahetasid õpilased ja õpetajad oma stiilid ning nädal kulmineerus reedel pingviinide paraadiga aktusel. Pärast kooli sünnipäevaaktust said Väike-Maarja gümnaasiumi 10. klassi õpilased Vabadussõja ausamba juures pidulikult tsemoonial kätte matriklid ja kinnitati nende kuuluvust gümnaasiumiperre.

Heili Nõgene

Gümnaasiumi avalike suhete spetsialist

Gümnaasiumi õpilasesindus pani aastaplaani paika

30. septembril toimus Ebavere spordikeskuses õpilasesinduse koosolek. Sel korral oli koosolek teistmoodi nii asukoha kui ka sisu osas – terve koosolek oli kavandatud ainult aastaplaani paika panemiseks.

Kohtumine algas reede õhtupoolikul üheskoos Ebavere liikudes, seal

toimusid gruppides arutelud, aga ka huvitavad meeskonnamängud, mille käigus õppisime rohkem üksteisega arvestama.

Esile kerkisid uuenduslikud üritused nagu avalik koosolek algklassidele, huvitavad stiilipäevad, talendi show, sõprusõpilasesinduse leidmine ja muudki.

Me loodame, et suudame aastaplaani edukalt järgida ning kõik, mis plaanitud, saab eriliselt teoks.

Keneli Pohlak

Gümnaasiumi õpilasesinduse president

Väike-Maarja gümnaasiumi õpilasesinduse tänavune koosolek. Foto: Ly Ipsberg

Tegus oktoobrikuu Simuna koolis

Vihmane suvi on lõplikult läbi saanud ja andnud teatepulga üle kuldsele sügisele. Õpilased, õpetajad, lasteaialapsed ja koolitöötajad on suvemälestuse sügavale põue ära peitnud ja töökas kooliaasta edukalt alanud.

Aasta põhikooli aineõpetaja Jaana Palmisto.

Foto: Kaja Põldmaa

23. septembril külastas Simuna kooli 7.-9. klass Rakvere teatrit, kus vaadati etendust „Oskar ja Roosamamma ehk kirjad jumalale“.

27. septembril olid kutsutud Rakvere Tarka majja maakonna Aasta Õpetaja Galale meie kooli tublid õpetajad Jaana

vahetati tööalaseid mõtteid tugeva põhihariduse andmise teemal.

6. oktoobril tähistasime õpetajatepäeva. Tunde andsid 8. ja 9. klassi õpilased. Lasteaiast kantseldamisse olid kaasatud ka 7. klassi õpilased.

Pärisõpetajate mõtteid sellest päevast:

Oo kui palju magusat! Nii pärisõpetajate klassis kui mänguõpetajate toas.

Koolimajas on kahtlaselt vaikne. Olgu tund või vahetund – ikka on vaikne. Kahtlaselt. Aga midagi kahtlast ei toimu. Kahtlane. Aga see ei ole täna minu mure. Äkki ikkagi on?

Noored õpetajad on väga soliidsed ja õpetajalikud.

Tundide ettevalmistamisega oli tublisti vaeva nähtud. Väga tore päev.

Õpetajatepäevi võiks aastas rohkem olla!

Mänguõpetajate mõtteid:

Mulle meeldis väga-väga olla õpetaja. Sain anda käse ja kõik kuulasid normaalselt minu sõna. Tahaks kindlasti midagi sellist veel teha. Ainukesed miinused on võib-olla need, et see ajas pea sassi, kui õpilased midagi küsisid ja ma ei osanud vastata. Mina andsin ajalugu, kuna mulle meeldib see tund väga ja teadsin kohe, et tahan seda anda. Kõik klassid käitusid tunnis viisakalt ja tegid oma tööd.

Õpetajapäev oli väga tore. See oli uus kogemus, mis mind rõõmustas. Hea oli midagi uut proovida ning õpetada ise õpilasi. Kuna 1. klassi lapsed mind aktsepteerisid, oli kõik väga liht-

ikka hakata.

Kõige ebahuvitavam oli õpetamise juures see, et päeva lõpus pidid sa hakkama töid parandama. Tööde parandamise juures esimene töö oli huvitav, aga kui sul on oma kümme samasugust tööd, mida sa pead parandama, siis tüütab natukene ikka ära. Raske oli ka peale tööde parandamist hindeid panna, kuna päris kindel ei saanud ju olla, kas sa parandasid õigesti, aga hinded said enamvähem head.

Mina olin õpetajatepäeval loodusõpetuse õpetaja. Esimene tund oli mul 6. klassiga. Seal kõik olid päris korralikud, kuulasivad ilusti sõna.

Andsin 6. klassile töö kätte ja hakkasid kohe korralikult tööd tegema. Siis oli mul kaks vaba tundi. Sel ajal ma kõndisin mööda kooli ringi ja vaatasin mida teised teevad. Need kaks tundi läksid päris kiiresti.

Neile andsin ma töö ilusti kätte ja nad hakkasid kohe tööle. 5. klassis kuulasid kõik ilusti sõna. Päev läks päris kiiresti ja lõbusalt.

Õpside päev võiks iga veerand olla, sest õpetaja on olla päris tore.

Enne õpetajatepäeva algust kartsime väga, et õpilased ei kuula meid tunnis või kui meilt küsitakse abi, siis me lihtsalt ei oska neile midagi vastata.

Algul ma kartsin, et nad hakkavad pahandust tegema, aga nii kui ma klasi jõudsin, olid nad vaikselt ja ei teinud mingit pahandust.

Kõik need kolm tundi, mida ma neile andsin, olid nad viisakad ja tublid.

Simuna kool Endla rabas. Foto: Triinu Pohlak

Palmisto, Triinu Pohlak, Siiri Kanarbik ning lasteaiatöötajad Tiit Sirgmetts ja Liis Danilas.

30. septembril tõi noorsoopolitseinik Riina Kaur 1. klassi õpilastele liiklusaabitsad.

4. oktoobril tulid külalised Viljandi pärimusmuusikaaidast lasteaeda kontserdiga „Voor-viir-tsõör-ring“

5. oktoobril väisasid Simuna kooli Haljala õpetajad. Koos söödi külakostiks toodud imemaitsvat kringlit, kõrvale pakuti võõrustajate poolt kohvi ning

ne. Hea tunne oli ka see, et ma ei pidanud oma halle ajurakke liigutama.

Mul oli hea meel, et kõik õpilased tegid asju korralikult kaasa ja probleeme ei olnud. Direktori kabinetis oli väga hubane ning tool oli väga mugav. Esimene tund oli mul vaba ja käisin koolimajas veits ringi, helistasin kella ning külastasin Janari klassi. Kõik töid väga häid asju kaasa, aga neid oli päris palju ka, nii et pärast oli süda paha. Üleüldiselt mulle meeldis õpetaja olla, aga päriselt vist ei tahaks õpetajaks

Käelises ma palusin neil joonistada. Aga nad said need nii ruttu valmis ja siis mul tuli mõte, et nad võiksid teha lumehelbeid. Nad olid teinud terve vahetunni lumehelbeid. Mulle meeldis väga see päev, sest see oli tore.

Sain Tibude rühmas kasvataja olla. Algul kõik olid hirmul, aga hiljem hakkasid nad minuga rääkima. Nendega oli tore rääkida. Nad joonistasid ja mängisid. Nad ehitasid torne. Nad olid lõbusad ja toredad. Ma soovin, et see päev korduks veel. Nad olid rahulikud.

Lasteaias olemine oli tore. Lapsed oli väga sõnakulelikud ja tegid seda, mida sa neilt palusid. Lapsed olid nõus mängima ja joonistama. Kahjuks jäi minu seal olek natukene lühikeseks. Oleks tahtnud kauem olla lasteaias ja tegeleda lastega. Oleksin tahtnud saada rohkem kogemust, et mis tunne on 20 lapsega koos näiteks meisterdada. Mulle meeldib väga lastega tegeleda, sest nad on nii armsad ja võiks öelda, et isegi natukene abitud, sest nad ju ei oska neid kõiki asju teha, mida sa neil palud. Lasteaias tuli ka ette kaklusi, aga need mured lahendasime me ilusti kohe ära. Lapsed on toredad ja mulle meeldib tegeleda nendega. Lastelt õpid ise ka igasuguseid huvitavaid asju.

8. oktoobril istus väga suur osa Simuna kooliperest televisoorite ees ja hoidis õpetaja Jaanale pöialt. Tõepoo-

lest: „AASTA PÕHIKOOLI AINEÕPETAJA 2016“ ON SIMUNA KOOLI ÕPETAJA JAANA PALMISTO. Hurraa!!! Elagu õpetaja Jaana ja tema õpilased.

11. oktoobril käis koolis fotograaf, kes jäädvustas koolipere näod tulevas-tele põlvedele nii nagu nad paistsid 2016/17. õppeaasta sügisel.

17., 18., ja 20. oktoobril matkasid õpilased Endla rabas KIKI projekti „Omadega rappa“ raames.

19. oktoobril osalesid 5.-9. klasside õpilased ja õpetajad Väike-Maarjas ettevõtluspäeval.

I õppeveerand on olnud Simuna koolis tõine ja üritusterohke ning täis positiivseid emotsioone.

Simuna Kooli direktor
Kaja Põldmaa

Väike-Maarjas tutvustatakse kaasaegset õpikeskkonda

Teisipäeval, 25. oktoobril leiab Väike-Maarja gümnaasiumis aset kaasaegse õpikeskkonna päev ja TK-Teami oksjon. Tegu on traditsioonilise infopäevaga haridusmaastikul, mida TK-Team Baltic AS korraldab viiendat aastat sügisel koolivaheajal ühes Eestimaa koolis ning sellel osalejate ja kaubapakkujate arv kasvab iga aastaga. Tänavu on nende partneriks ja ürituse asukohaks Väike-Maarja gümnaasium. Kaasaegse õpikeskkonna päev on suunatud eelkõige kooli juhtidele, koolide majandusjuhatajatele ning omavalitsusjuhtidele.

Seekord on esinema palutud kommunikatsiooniekspert Raul Rebane, kes peab innustava loengu teemal “Saa-

utumine”. Sõna saavad ka TK-Team Baltic AS juhataja Ants Reinumägi, Väike-Maarja gümnaasiumi ja õppekeskuse direktor Marje Eelmaa ning Väike-Maarja vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Aare Treial.

Oma tooteid on kutsutud tutvustama eri tooterühmade kaubapakkujaid ning tavapäraselt toimub ka TK-Team Baltic AS oksjon. Valikus on eelkõige haridusasutustes kasutatavad vahendid.

Terve päeva on avatud kohvik. Osalemiseks on vajalik eelregistreerumine.

Info: indrek.metsamart@tk-team.com

Miks ja kuidas tervislikult toituda

Tervislik toitumine on oluline igal eluetapil ja sellega alustada pole kunagi liiga hilja. Eriti tähtis on see lapsepõlves, et toetada tervislike toitumisharjumuste väljakujunemist ning ennetada tulevikus kimbutada võivaid terviseprobleeme.

Tervislik toitumine ja õige kehakaal on väga olulised vaimse ja füüsilise tervise tasakaalus hoidmisel. Tervisliku toitumisega saab keha vajalikke vitamiine ja mineraalaineid, mis aitavad hakkama saada igapäevaelu stressiga ja ka kehakaalu kontrolli all hoida. Stressi ja väsimuse vastu aitab suurepäraselt ka igapäevane liikumine – sport, aga ka lihtsalt õues jalutamine, jalgrattasõit, talvel lastel lumesõda. Lastevanematel soovitatakse liikuda koos lastega. Igasugune liikuv tegevus on parem kui lihtsalt istumine.

Päevas sööge vähemalt kolm peotäit erinevat värvi puu- ja köögivilju, et saada võimalikult palju erinevaid vitamiine ja mineraalaineid. Lastevanematel soovitatakse süüa teha koos lapsega – juurikad toidu sees maitsevad kindlasti paremini, kui laps on ise aidanud need sinna panna. Ning kui panna puu- ja köögiviljad kausiga lauale, on kauss õhtuks kindlasti tühi. Nii saavad lapsed omale harjumuspärasest näksimist, mis on samal ajal ka kasulik nen-

de tervisele. Puu- ja köögiviljad aitavad hoida normaalset vererõhku ja kehakaalu, tugevdada immuunsüsteemi ja ennetada haigusi. Tänu suurele vee- ja kiudainesisaldusele täidavad puu- ja köögiviljad hästi kõhtu, aga annavad samas vähe energiat, sest sisaldavad väga vähe rasvu ja kokkuvõttes aitavadki hoida normaalset kehakaalu. Värskeid või aurutatud-hautatud köögivilju tasub eelistada praetutele ning kevadel tasub valida närtsinud või konservitud köögiviljade asemel pigem külmutatud köögiviljad. Puuviljade tarbimisega tuleks olla ettevaatlik, sest neis on üsna palju n-õ looduslikke suhkruid.

Ei maksa unustada muud kasulikku – pähkleid ja seemneid, täisteravilja- tooteid, kala, taimseid õlisid, linnuliha ja vähem loomset liha.

Väga ebatervislikud on toiduained ja tooted, millele on lisatud rohkesti suhkrut, rasva ja soola – limonaadid, krõpsud. Janu kustutamiseks on parim puhas vesi, mitte suhkrut täis poemahlad ja limonaadid või maitseveed.

Vanemad on oma lastele suurimad eeskujud – lapsed õpivad teilt. Ühist tervislikku aega!

Reelika Veelma

Väike-Maarja gümnaasiumi kooli-õde

Gümnaasiumis startisid tervisevahetunnid

12. oktoobril leidis aset esimene tervisevahetundide päev gümnaasiumi peamajas. Õpilastele tutvustati välja-panekuga erinevate karastusjookide suhkruisaldust ja tervislikkust. Fuajee infoteleris mängisid vahetundides JUST DANCE tantsuvideod, mille järgi õpilased tantsida said. Aktiivseimad tantsijad said ka vitamiinijookidega premeeritud. Nädal aega hiljem, 19. oktoobril, on tervisevahetunnid kavas algklasside majas, kus põhiteemaks on lisaks ka-

rastusjookide tervislikkusele hammaste tervis.

Tervisevahetunnid saavad osaks koolielust ning hakkavad toimuma kooliõde Reelika ning huvijuhtide Helina ja Egne eestvedamisel Väike-Maarja gümnaasiumis korra kuus.

Heili Nõgene

Gümnaasiumi avalike suhete spetsialist

Lääne-Virumaa aasta hariduspere - Merje ja Tiit Leemets

Lääne-Virumaa aasta haridusperekstunnistati öde-venda Merje ja Tiit Leemets.

Kiltsi põhikooli direktor Merje Leemets on pedagoogikalt õppinud mitmetel kordadel (1990 – algklasside õpetaja, 1997 – käsitöö- ja kodunduseõpetaja, 2002 – informaatika õpetaja, 2007 – multimeedia) ning ta on ka aastaid töötanud mitme aine õpetajana.

Mõisakooli direktorina on ta panustanud selle restaureerimisse, hoidmisse ja admiral Adam Johann von Krusensterni pärandi edasikandmisel. Praegu seisab ta silmitsi kaasaja suurimate väljakutsetega – pagulaste ja nende laste lõimumisega meie ühiskonda.

Merje Leemets on Kiltsi loomelaagrite ellukutsuja ja nende peakorraldaja. Tänavu suvel jõudis käsitöölaste loomelaagrite arv juba neljakümneni. Vabal ajal askeldab Merje meelsasti

koduaias.

Tema vend Tiit Leemets alustas 1990ndatel Tamsalu gümnaasiumis klassiõpetajana, kellele suunati n-õ Tootsi klass. Tugeva isaliku eeskujuna aitas ta igati kaasa nende noorte inimeste kujunemisele – hilisematest kohtumistest oma õpilastega on ta saanud palju positiivset tagasisidet. 2005. aastal asus ta eripedagoogika magistrandina Porkuni kooli direktori kohale, kus töötab tänini. Ta on tublisti panustanud sellesse, et Porkuni kool sai 2011. aastal uue ja kaasaegse õppekompleksi, kus erivajadusega õpilastel on nende vajadustele vastavad ruumid ja inventar ning koolis on palju erialaspetsialiste nende arengut suunamas.

Hea on tõdeda, et Merje poeg Egon ja minia Agnes ning Tiidu tütar Katrin on Kiltsi kooli õpetajad.

Tiit ja Merje Leemets VIROLI juhatuse esimehelt Mihkel Juhkamilt aasta haridusperekonna tiitlit vastu võtmas. Foto: Meelis Meilbaum

„No matter what global problem you are dreading, whether it's the elimination of poverty, whether it's the creation of peace, whether it's solving environmental energy problems, the solution – whatever it is multiple solutions, the solutions always include education, never is it without an education component and sometimes cannot be done without education“.

Nicholas Negroponte

Kohtumispaik Firenze

Suve viimasel päeval kogunesid Euroopa koolide õpetajad Toskaana pealinna eTwinningu 10. aastapäevale pühendatud konverentsile. Üle 250 osaleja seas oli ka meie Eesti esindatud: Iiri Saar Tartu Descartes'i Koolist, Merje Hendrikson Tallinna Lilleküla Gümnaasiumist, Tanel Kümnik Kiltsi Põhikoolist ja Viia Hang Tallinna Kuristiku Gümnaasiumist.

Konverentsi teemaks oli Kodanikuks olemine – 21. sajandi eetilise väljakutse /Citizenship – a new ethic for the 21st Century – the contribution of eTwinning.

Avapäeva juhatasid sisse Itaalia haridusminister Sophie Beernaerts ja eTwinningu pedagoogiline manager Anne Gilleraan ajaloolises Palazzo Vecchios. Lynn Davies, rahvusvahelise hariduse emeriitprofessor Birminghami Ülikoolist, mainis oma ettekandes, et haridust ei saa enam käsitleda kui rahvuslikku ettevõtmist. Koolides oleks väga vajalik muuta mõtlemise teooriaid:

- suurendada mõtlemise keerukust, murda kahendfailid ja väärtust monismist arutelude, diskussioonide, narratiivide abil elust enesest;
- suurendada usaldust ja võimet rääkida oma häälega rollimängude, mängude, meedia- koolituste, sotsiaalmeedia abil;
- laiendada võrgustikke koolide ja kogukondade vahel, kus probleemide lahendamisel osaleksid mõlemad osapooled.

Et kõike seda ellu viia, tuleb kaasata vabatahtlikke, kelle panus on hindamatu selles protsessis. Samuti tuleb tõsta kodanike teadlikkust, teha agitatsiooni, selgitada ja suhelda.

Kahel järgneval päeval toimusid Firenze Fiera Congress Centre'is töötöad, kus sõna said eTwinningu erinevates

projektides osalenud õpetajad erinevatest Euroopa riikidest ja õppejõud Euroopa University Instituudist, Bolzano, Rooma, Firenze ja Cambridge ülikoolidest.

European University Institute'i professor Anna Triandafyllidou selgitas ja täpsustas kultuuriliste erinevuste ja integratsiooni käsitluste seminaris keenofoobia ja rassismi mõisteid, andis ülevaate, kuidas Euroopa riigid sisserännet käsitlevad ning keskendus oma arutelu interkultuursusele. See on:

- protsess, mille aluseks on erinevast kultuurist pärit indiviidide omavaheline dialoog ja vahetu suhtlus ühistegevuses.
- Interkultuurne vaatenurk kinnitab, et kultuuride paljusust saab edukalt ühiskonnas koos eksisteerida.
- Kultuuri kandjatena nähakse iga indiviidi eraldi ja seetõttu saab toimuda interkultuurne dialoog erinevate indiviidide vahel, kes esindavad erinevat etnilist või religioosset gruppi.

- Tegemist ei ole privaatse dialoogiga (nt eravestlusega pere keskel), vaid pigem avaliku institutsionaalse dialoogiga, mis leiab aset koolis või töökohal. Need lähtekohad on väga heaks stardijooneks õpetajatele, kelle klassis õpivad pagulasõpilased.

Kõiki sõnavõtte, arutelusid ja mõtteavaldusi liitis mure tuleviku pärast. Meie poliitikud sõlmivad tähtsaid lepinguid sõjapõgenikest pagulaste abistamiseks, aga koolid on jäetud riigipoolse toeta. Nii tulebki koolidel toimida loominguliselt, et integreerida pagulasperede lapsed ühiskonda. Õpetajad seisavad silmitsi õpilastega, kes ei oska selle riigi keelt, ei tunne selle maa tavasid ja kombeid, nende kultuuriline taust on väga erinev selle maa omast, kuhu nad on saadetud.

Kuidas hakkama saada?

eTwinning oma paljude erinevate koostöövormidega erinevate Euroopa riikide vahel on üks võimalus rajada sild erinevate kultuuride vahele. Noored teevad hea meelega koostööd, osalevad projektides (eTwinning, Erasmus+), mis arendavad nende silmaringi, tõstavad keeletaset, arendavad tolerantsust ja sallivust.

Mida teada saime?

Me ei ole üksi oma muredega, kuidas aidata pagulasi. Samad mured, samad probleemid on Itaalias, Iirimaa, Austrias, Saksamaal, igas Euroopa riigis. Info jagamine, kontaktide loomine, suhtlemine aitab. Koolidirektor Iirimaaalt sedastas oma sõnavõtu valdava üle-Euroopalise probleemi järgnevalt: Riikide poliitikates sõlmitud kokkulepped, üldised hoovused ja majanduskriisid liigutavad inimeste masse. Tekivad põgenike kriisid, esile tulevad riiklike immigratsioonipoliitikate kitsaskohad ning kogu segaduse lõppjaamas ootab vintsutatud ja ärevil last kool ja õpetaja. Koolil on sageli vähe või täiesti puudu selleks vastav ressurss – olgu materiaalne, emotsionaalne või inimressurss. Vaatamata sellele on riiklike poliitikate lõpptulemuste lahendajad kooliõpetajad, kes kogu oma loovusega, avatusega ja hea tahtega püsivad lootuses, et asjad muutuvad paremuse poole. Ja nad muutuvadki.

Projektid erinevatest riikidest koolidega koostöös eTwinninguga ühendavad.

Suhtlemine õpilastega, lapsevanematega, kogukonnaga on ülioluline.

Oleme kogemuse võrra rikkamad, avatumad.

Merje Hendrikson
Iiri Saar
Tanel Kümnik
Viia Hang

Leiva teekond põllult lauale

Siis kui soojenevad ilmad, päev on rikas päikesest, rukkililled – rukki silmad sinetavad vilja seest, meelitades käima meid mööda põlluvaheteid.

Nii nagu Heljo Männi luuletuseski, meelitas kuldne lokkav vili koos sinetavate rukkisilmadega ka Kiltsi põhikooli 1. klassi põllule, et teada saada, kust saab alguse leib.

15. septembril sõitsime õppekäigule Ebaverre, kus ootasid ees JK Otsa Talu OÜ tublid töömehed koos kolme suure põllumasinaga. Esmalt kontrollisid kombaineriid Egon, Ermo ja Tarmo laste teadmisi erinevatest põllutöödest, viljasortidest ja nende saadustest. Seejärel tutvuti kombainide tehnilise poole ja kasutusvõimalustega. Lapsed said ronida nii kombaini alla kui otsa ja isegi viljapunkrisse sisse piiluda. Poisse huvitas eelkõige kombaini ka biin ja juhtimiseks vajalikud teadmised-oskused. Ei läinudki kaua aega, kui

laste soov täitus – põllulaeval pandi tööle ning lapsed said ise olla viljakoristuses osalisteks. Pärast mõningast töötamist jõudisime ühisele järeldusele – siit saabki leib alguse – põllult!

Tagasi kooli sõites arutasid õpilased tuliselt selle üle, mis saab viljast edasi. Kas viljast tehakse kohe leiba või on vahepeal veel mõni etapp?

Jätkasime järgmisel päeval leiva teekonna uurimist koolitunnis Manivald Kesamaa raamatu „Keda kiita leiva eest?“ järgi. Saime teada, et viljakoristusest leivateoni on veel päris mitu sammu, millest viimane – küpsetamine – tundus kõige põnevam. Otsustasime ühiselt, et tahaksime pagari ametit proovida. See suurepärase võimalus avanes peagi tänu AS PÄTS Sahvrile, mille pagari koda külastasime õige pea, 21. septembril.

Kohale jõudes tervitasime meid lahkelt ootavat pererahvast – Kaja ja Heiki Hallikut. Esimese ülesandena panime pagarimütsid pähe, pesime käed hoolikalt puhtaks ning trükkisime perenaise abiga

endale nimesildid, mille klepsisime rinda. Siis olimegi tähtsaks tööks valmis.

Kõik väikesed leivatööhuvilised said proovida tainasõtkumist ja kakuvormimist. Pagar Heiki oli meie külaskäigu jaoks otsinud välja ka Brasiilia olümpialt pärit leiva retsepti, mida hakkasime koos valmistama. Retsepti põhjal taina tegemine oli keeruline töö, sellest leiva vormimine veelgi raskem. Kogu vaeva korvas aga peagi ahjust tulev lõhn. Oli tore kuulda ühe väikse pagari kommentaari, kes hiljem leiba ja teisigi maitsevaid pagaritooteid degusteerides õhkas, et leib on parim asi maailmas. Sellega sai kinnitust ka õpitud vanasõ-

na: „Mida raskem töö, seda magusam leib!“. Kõht leivast täis söödud ja head sõnad kaasa saadud, asusime koduteele – natuke väsinud, aga rõõmsad ja veidike targemad.

Aitäh, JK Otsa Talu OÜ ja OÜ PÄTS Sahvri lahke pererahvas! Kiltsi põhikooli 1. klass teab nüüd, et leib algab raskest põlluharimistööst ning lõpeb pärast vaevanägemist pagari kodus poletil ning et just see muudabki leiva eestlastele väga südamelehedaseks ja armastatuks.

Agnes Leemets
Kiltsi kooli õpetaja
Foto: 2 x Erakogu

Väike-Maarja spordihoone sünnipäevaturniir tõi kokku rohkesti osalejaid

24. septembril pidas Väike-Maarja spordihoone oma 9. sünnipäevaturniiri võrkpallis. Võistlema asus 12 võistkonda, viis naiskonda ja seitse meeskonda.

Naiskondadest oli taas väga edukas Tervishoiu võistkond, kes võitis karika juba neljandat aastat järjest. Turniiri parimaks naismängijaks tunnistati Kadri Vahula Rakvere naiskonnast.

Meeskondadest mängis end teist aastat järjest parimaks Laekvere meeskond. Parim meesmängija oli aga Tarvastu võistkonnast – Kert Kärner.

Tulemused:

Naised:

1. **Tervishoiu** (Liis Noring, Heleri Kade, Kädi Möldre, Kertu Rebane, Külli Mathiesen, Triin Lekko, Kadi Veervald)

2. **Ringo** (Maire Jakobson (kapten), Merli Reitmann, Liis Lusmägi, Berit Korindt, Ingrid Lang, Olesja Kudina, Triin Tiba, Laura Aidak)

3. **Rakvere** (Ave Toomel, Kadri Vahula, Maris Mäe, Marika Mäe, Aile Rummel, Maie Rummel)

4. **Tarvastu** (Evi Püvi, Helja Ütsik, Aili Klein, Siret Rebane, Inga Nõu, Juta Vilgelm)

5. **Päri** (Gerli Pukk Annika Tikko Airi Parv Ester Šalk Piret Taim Kätlin Kink)

Mehed:

1. **Laekvere** (Vadim Kolpakov, Veiko Alliksoo, Kristjan Palm, Mati Lepp, Aivo Arold)

2. **Tarvastu** (Kert Kärner, Gunnar Arak, Tiit Rosenblatt, Raivo Orav, Marko Laan, Martin Tamlak, Kaimar Männigo)

3. **Võsu Volle** (Andrus Lehtpuu, Rein Kopli, Tarmo Talv, Peeter Nirgi, Richald Kotke, Hannes Veski, Aarne Innos)

4. **Triigi** (Tarmo Rebane, Sten Anslan, Marek Rebane, Olari Aas, Allar Adamson, Aleksander Riehackainen, Allar Lind)

5. **Väike-Maarja** (Aivar Püvi, Andres Savik, Rivo Täheste, Andri Part, Risto Jakobson, Rainer Teidla, Robert Oppar)

6. **Nulliga** (Indrek Leesi (kapten), Toomas Matsalu, Toomas Rand, Ringo Põldäär, Dave Kaljuste, Rivo Peensalu, Kristo Lang)

7. **Koeru** (Raimo Koppel, Elis Laansalu, Ain Kanne, Alari Kanne, Meelis Sopp, Mikk Kallakmaa)

Jane Kool

spordikeskuse juhataja

Esiplaanil mängimas Triigi meeskond. Kas blokk peab? Foto: Kertu Rebane

Väike-Maarja mudelihalli tegemised hooajal 2016/17

Väike-Maarja mudelihall on suve jooksul läbi teinud mõned uuendused. Rada on läbinud tõsise uuenduskuuri ja ruumivalgustus on saanud tõhusa täienduse ning lisandunud on mõned uued uksed. Kõige selle eest suured tänud eraisikutest toetajatele, kes selle kõik võimalikuks on teinud.

Ka sel hooajal toimub rahvusvaheline võidusõidusari „**VMRC Raceway Indoor Offroad 2016/17**“, kus võistlusklassi jagub nii algajatele kui ka tõsistele professionaalidele. Võistlussari koosneb seitsmest osavõistlusest ja kestab kuni varakevadeni.

Võistlusklassidest on lisandunud uus, noortele ja esmatutvust tegevatele huvilistele mõeldud Latrax 1/18 Stock. Selles klassis võib osaleda ainult kindlat tüüpi mudeliga ja modifitseerimine on piiratud. See peaks tagama kõikidele osalejatele võrdsed tingimused tehnika osas. Loodame suurt osavõttu ja populaarsust noorte tehnikahuvist.

Kõige populaarsem võistlusklass on hetkel tagaveolised bagid, kust on

lubanud osa võtta kõik Eesti parimad sõitjad ning külalisi on oodata Lätist, Leedust ja Soomest.

Lisaks on veel OPEN klass, millest võivad osa võtta kõik huvilised kuni 1/10 mõõtkavas mistahes võistlusklassi sobiva mudeliga.

Võistlussarjale on oma tugeva õla alla pannud mudelipood HOBIMAA-ILM ja soome mudelipood EURO-RC ning paljud eraisikust toetajad. Suured tänud neile!

Mudelihall ootab ka sel talvehooajal kõiki huvilisi hobiga tutvust tegema igal neljapäeval kell 18.00-20.00.

Bruno Vaher

www.vmrcc.ee

Võistluskalender:

- etapp – 12.11.2016
- etapp – 17.12.2016
- etapp – 21.01.2017
- etapp – 18.02.2017
- etapp – 18.03.2017
- etapp – 08.04.2017

Mudelihalli uuenenud rada. Foto: Erakogu

Sündmuste kalender

22. oktoobril kell 19.00 Simuna rahvamaja 55. sünnipäeva tähistamine. Tantsuks mängib ansambel PARVE-POISID. Varieteeshow Sissy & Grandis. Pääse 5 eurot (pääsmed ainult eelmüügis!). Info: Auli Kadastik, tel 323 7217

24. oktoobril ja 31. oktoobril kell 19.00 jõuab Priit Pärna V Animafilmifestival Väike-Maarja seltsimajja. Sisepääs on tasuta. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

24. oktoobril kell 18.00 valla meistrivõistlused mälumängus, 2. voor Georgi söögitoas. Info: Ivar Lass, tel 5396 1167

25. oktoobril toimub TK-Teami kaasaegse õpikeskkonna päev Väike-Maarja gümnaasiumis ja õppekeskuses. Info: vmgym@v-maarja.ee ja vmgym@v-maarja.ee

26. oktoobril kell 19.00 ja kell 21.00 mängufilm „Teesklejad“ Väike-Maarja seltsimajas. Pilet 4 eurot, sooduspilet 3 eurot. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

27. oktoobril kell 17.00 Väike-Maarja noortekeskuses kangastelgedel kudumine Railreediga. Kõik huvilised on oodatud, kellaaeg on töötoa algus, kuid liituda saavad ka hilisemad tulijad. Info: Marge Loo, tel 558 0213

28. oktoobril Simunapäeva tähistamine: **kell 15.00** ekskursioon kirikus, **kell 17.00** loodusvaatleja Kairo Kiitsaku fotonäituse „Maa ja taeva vahel“ pidulik avamine Simuna rahvamaja väikeses saalis. Avatud naisteklubi kohvik. Akordionimuusikat Margus Laugesaairelt. Info: Auli Kadastik, tel 323 7217

29. oktoobril kell 19 tähistavad Väike-Maarja Pasunakoor puhkpillimuusika 120. aastapäeva ja Väike-Maarja Põllumeeste Selts seltsi asutamise 120. aastapäeva ühise peoõhtuga. Õhtut juhib Hendrik Toomper, tantsuks ansambel Karavan. Osavõtt prii.

30. oktoobril kell 12.00 14. Rein-pauli sügisjooks Ebavere tervisespordikeskuses. Info: Ants Einsalu, tel 529 4245

2. novembril kell 19.00 ja kell 21.00 mängufilm „Õnn tuleb magades“ Väike-Maarja seltsimajas. Pilet 4 eurot, sooduspilet 3 eurot. Alla 14-aastastele mittesoovitav. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

6. novembril kell 13.00 klubi Härmalõng Väike-Maarja seltsimajas. Külas on näitleja Tõnis Niinemets. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

11. novembril kell 18.00 Väike-Maarja Öhtukooli talvine kursus Georgi söögitoas. **Külaliseks** gümnaasiumi vilistlane Madis Võõras. Teemaks „Kosmos – kas kauge ja kättesaamatu või igapäevaelu lahutamatu osa?“ Tasuta. Info: Sven Kesler, tel 505 3340.

12. novembril kell 10.00 võistlus Väike-Maarja mudelihallis, II etapp. Kõigile huvilistele on mudelihall avatud igal neljapäeval kell 18-20. Info: Bruno Vaher, www.vmrcc.ee

12. novembril kell 11.00 Väike-Maarja muuseumi 30. aastapäeva konverents Väike-Maarja seltsimajas. Info: Marju Metsman, tel 526 3831

12. novembril kell 12.00 loodusfoto töötuba Simuna rahvamajas Simuna kihelkonna noortele. Töötuba juhib Kairo Kiitsak. Info: Auli Kadastik, tel 323 7217

14. novembril kell 13.00 Väike-Maarja seltsimajas „Pipi Pikksukk“ Viljandi Laste- ja Noorteteatri REKY esituses. Pilet 4 eurot. Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

14. novembril kell 18.00 Väike-Maarja muuseumi 30. aastapäeva tähistav mälumäng „Paikonna avatud mälu“, valla meistrivõistlused mälumängus, 3. voor Väike-Maarja muuseumis. Info: Marju Metsman, tel 526 3831

SPORDIKLUBI
Manada

Taekwondo treeningud
Väike-Maarja spordihoones,
Pikk 1, maadlusaalis

teisipäeviti ja neljapäeviti
17.30-18.30 lapsed
18.30-19.30 noored
ja täiskasvanud

Treeningud on tasuta!

Lisainfo tel 513 3618
skmanada@gmail.com

12. novembril kell 12.00
Simuna rahvamajas

Loodusfoto töötuba
Simuna kihelkonna noortele
Töötuba juhib Kairo Kiitsak.

Üritus toimub ühisprojekti „Kultuuriline kooskõla“ raames.
Rahastus Leader meetmest

Reedel, 28. oktoobril 2016 Simunapäeva tähistamine

Kell 15.00 – ekskursioon kirikus
Kell 17.00 – rahvamajas

Loodusvaatleja Kairo Kiitsaku fotonäituse „Maa ja taeva vahel“ pidulik avamine

• Akordionimuusika Margus Laugesaairelt
• Avatud Naisteklubi kohvik

Näitus toimub ühisprojekti „Kultuuriline kooskõla“ raames.
Rahastus Leader meetmest.

Näitus jääb avatuks 31. detsembrini 2016.

17. novembril „SERIAALIVABA ÕHTU“, 2. etapp Ebavere tervisespordikeskuses, start avatud **kell 18.00-19.00**. Info: Jane Kool, tel 518 4071

22. novembril kell 18.00 valla meistrivõistlused koroonas, II etapp Triigi spordihoones. Info: Maili Tannbaum, tel 5194 8737

23. novembril kell 18.00 valla meistrivõistlused sulgpallis, I etapp Väike-Maarja spordihoones. Info: Indrek Kesküla, tel 510 7460

24.-27. novembril VIII Väike-Maarja Muusikafestival – muusikalised üllatused, kontserdid, töötoad, salongiõhtud. Info: Marju Metsman, tel 526 3831

6. detsembril kell 18.00 valla meistrivõistlused lauatenises, II etapp Triigi spordihoones. Info: Väino Stoltzen, tel 5698 2661

8. detsembril kell 17.00 jõuluootuse kontsert Simuna rahvamajas. Info: Auli Kadastik, tel 323 7217

8. detsembril „SERIAALIVABA ÕHTU“, 3. etapp Ebavere tervisespordikeskuses, start avatud **kell 18.00-19.00**. Info: Jane Kool, tel 518 4071

9. detsembril kell 18.00 Väike-Maarja valla 25. aastapäeva tähistamine Väike-Maarja seltsimajas. Info: Aare Treial, tel 506 5421

Priit Pärna V Animafilmifestival jõuab Väike-Maarja seltsimajja **24. oktoobril ja 31. oktoobril algusega kell 19.00**. Sisepääs on tasuta.

Programmist leiab kodu- ja välismaiseid animafilme. „Tänavu on PPAFFil põhjust kahekordselt juubeldada – festival tähistab oma viiendat tegutsemisaastat ning PPAFFi patrooni, animafilmi režissööri Priit Pärna 70. juubelit. PPAFF on tavapärast koguperefestival, kõnetades sel aastal eeskätt lapsi ja noori, kuid pakkudes ka täiskasvanuile nii ajatuid animafilme kui ka uusloomingu.“ märkis PPAFFi peakorraldaja Indrek Jurtšenko. Festivali lisainfo ja programm: www.ppaff.eu

26. oktoobril kell 19.00 ja kell 21.00 linastub Väike-Maarja seltsimajas **mängufilm „Teesklejad“**. Pilet 4 eurot, sooduspilet 3 eurot.

Psühholoogiline põnevik „Teesklejad“ räägib loo paarist, kes alustab pealtnäha süütut rollimängu, mis viib neid aga hävingu äärel. Režissöör Vallo Toomla.

2. novembril kell 19.00 ja kell 21.00 linastub Väike-Maarja seltsimajas **mängufilm „Õnn tuleb magades“**. Pilet 4 eurot, sooduspilet 3 eurot. Alla 14-aastastele mittesoovitav.

Režissöör Mart Kivastiku „Õnn tuleb magades“ on kurbade kohtadega naljakas film või siis naljakate kohtadega kurb film, kuidas kellelegi. Peaosi mängivad Katariina Unt ja Ivo Uukkivi. Teistes osades Tiit Sukk, Ita Ever, Katrin Pärn, Mari-Liis Lill, Ain Mäeots, Hannes Kaljujärv, Tiit Palu, Tõnu Oja jt.

14. novembril kell 13.00 Väike-Maarja seltsimajas Astrid Lindgreni „**Pipi Pikksukk**“ Viljandi Laste- ja Noorteteatri REKY esituses. Etenus on kahes vaatuses ja kolmes pildis, kestvus koos vaheajaga 1h 20 min, pilet 4 eurot.

Lavastaja Kadri Paldra, nimiosas Loreta Soosaar, teistes osades Krete Paldra, Marii Tammemäe, Markus Järvasoo, Mairo Seire, Ulrika Tolberg, Kadri Paldra, Tauno Paulus.

Info: seltsimaja, tel 326 1837, 5302 4437

Väike-Maarja vald 25. aastapäeva künnisel

Omaavalitsusliku elukorralduse kujunemisest ja arengust

Aastad 2004, 2005, 2006 – noppeid ja meenutusi

Väike-Maarja vald arvudes

Valimiste erileht 2005

1. oktoobri 2005. a seisuga

Elanikke Väike-Maarja vallas 4492, Avanduse vallas 1061, kokku: **5553**,

neist valimisealisi Väike-Maarja vallas 3583, Avanduse vallas 829, kokku: **4412**

Kuivaks jäänud kaevud

Väike-Maarja valla Infoleht nr 10 (155), november 2006:

Selle aasta suve pikk kuivaperiood on põhjustanud üldise põhjavee taseme languse. Seetõttu on pinnaveetotetised salvkaevud ja kombineeritud salvkaevud meie piirkonnas kuivale jäänud.

Alates augustist veame kaks korda

nädalas joogivett paljudele valla majapidamistele, teispäeviti Simuna piirkonna ja neljapäeviti Väike-Maarja piirkonna elanikele. Veeveo teenust pakub Tamsalu firma OÜ Remgreivel.

Kui Teil on puudus joogiveest kuivaks jäänud kaevu tõttu, siis palun teatage valla keskkonnanõunik Leie Arulale.

Rockiga narko vastu

Ilve Tobreluts, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 6 (128) juuni 2004:

27. mai õhtul kajas Väike-Maarja rahvamaja tagune plats rokk- ja punkmuusikast. Noorteüritusel "Rockiga narko vastu" astusid üles Fish on Fire, Skriimsilm, Speed Free ja Blind. Nii mitme noortebändi üheaegne kohalolek ja esinemine Väike-Maarjas oli üsna harukordne ja tekitas kohale tulnutes, kelle hulgas oli noorte kõrval ka palju täiskasvanuid, omajagu elevust.

"Rockiga narko vastu" kandis endas narko- ja aidsivastast sõnumit. Sõnum tuli aastaid aktiivselt narko- ja aidsienetusega tegelenud Riigikogu liikme Nelli Kalikova sõnavõtust, kes koos abilistega jagas kohalolijatele mitmesugust asjakohast materjali. Infotelgis nägikuulsid noored väga vajalikku ja said

vastuseid ka niisugustele küsimustele, mida igapäevaselt polegi kellelegi esitada ja mida ehk ei sõandatagi esitada.

Sõnum meie noortele tuli ka Mossambiigist saabunud noormehelt Johnilt, kes ise tegelenud aidsihaigetega mitmetes Aafrika riikides.

Noortebändide kõrval esinesid oma luuleloominguga ka Tartu NAKI esindajad Contra, Veiko Märka ja Jaan Pehk.

Ürituse mõtte algataja ja selle peakorraldaja oli Skriimsilma trummar, Väike-Maarjast pärit Raido Lilleberg. Tema sõlmis kokkulepped bändide ja luuletajatega ning otsis ettevõtmise õnnestumisele kaasaaitajaid. Toeks oli talle gümnaasiumi õpetaja Raimo Maasik.

26. septembril tähistati Väike-Maarjas Euroopa keelte päeva

Ilve Tobreluts, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 9 (131), oktoober 2004:

26. septembril, Euroopa keelte päeval tähistati Väike-Maarjas nimesiltinge Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna laureaatide istutatud tammed ja tammepark, mis hõlmab vabadussamba ümbruse ja muuseumipoolse osa Jakob Liivi pargist.

Keeltepäeval oli Väike-Maarjasse kogunenud suur osa Eesti olulisemat keele uurimise ja arendamisega te

gelejatest. 24st keeleauhinna laureaadist oli kohal 12. Huvitavate ja sisukate ettekannete-sõnavõttudega esinesid vabadussamba pargis haridus- ja teadusministeeriumi asekanstler Kristjan Haller, Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumi õpilane Epp Õlekõrs, F. J. Wiedemanni keeleauhinna 1997. aasta laureaat Eduard Leppik ja Väike-Maarja vallavanem Olev Liblikmann. Esines Väike-Maarja gümnaasiumi tütarlastekor Ly Ipsbergi juhendamisel.

Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel istutamas 2005. aasta Euroopa keelte päeval Väike-Maarja keeletammikusse F. J. Wiedemanni mälestustamme.

Foto: Ekke Võhandu

Mõne lausega

2004. aasta

Haridus- ja teadusministeeriumi ja Väike-Maarja valla vahel allkirjastati Väike-Maarja õppekeskuse munitsipaaliseerimise leping. Õppekeskus alustas uut õppeaastat munitsipaalkoolina.

Väike-Maarja vald korraldas Eesti valdade XII talimängud ja Lääne-Virumaa valdade talimängud. Ebavere radadel peeti Eesti meistrivõistluste etapp suusatamises. Valgustatud kõn-

2005. aasta

Eesti Vabariigi President Arnold Rüütel istutas keeletammikusse Ferdinand Johann Wiedemanni mälestustamme.

Emumäel sündis Pandivere Paeriik Allikate Allikal. Toimus Väike-Maarja valla talunike ja ettevõtjate õppereis Belgiasse. Väike-Maarjas viidi läbi üks osa Eestis korraldatud Saksa agrookeemikute seminarist.

UNESCO maailmapärandi nimekirja

2006 . aasta

Georg Lurichi 130. sünniaastapäeva tähistati suurejooneliste pidustustega: Väike-Maarjas allkirjastati vabariigi presidendi ja EOK presidendi osalemisel tervisespordi arendamiseks mitmete osapoolte vaheline maakondlik head kavatsuste protokoll, avati Lurichi tee, pandi nurgakivi Väike-Maarja uuele spordihoonele, peeti Georgi Kange rammuvõistlus, kutsuti ellu gümnaasiumi olümpiamängud.

Avati Triigi küla, valla ja Eesti Olüm-

ni- ja jalgrattatee Kaarmale sai valmis.

Valla esindus käis Soomes termooksideerijaga õhupuhaustussüsteemiga tutvumas.

Päästekooli algatusel korraldati kõikide valla koolide osalusel ühine kooliaasta alguse pidulik rongkäik. Muuseumis tähistati arhitekt Alar Kotli 100. sünniaastapäeva. Väike-Maarjas pasunakoor alustas tegevust mittetulundus-

ühinguna. Väike-Maarja raamatukogu läks üle elektroonilisele laenutusele.

Väike-Maarja rahvamajas tähistati piduliku kontserdiga Lääne-Viru maakonna ja Plöni kreisi koostöö 15. aastapäeva ja allkirjastati sõprusleping.

Lahkus üks valla algusaja omaavalitsusliku elukorralduse kujundajaid Peeter Albi.

Väike-Maarja kiriku nimepäeval pühitses peapiiskop Andres Põder restaureritud oreli. Simuna kirikus pühitseti kiriku roosakna vitraaž.

Ebavere tervisespordikompleksi tunnistati maakondlikuks prioriteediks kultuuriministeeriumi regionaalsete tervisespordikeskuste programmi aastateks 2007-2010. Valmis kõnni- ja jalgrattatee pikendus kuni Ebavere mäeni.

kanti Tartu Ülikooli täheteatlase F. G. W. Struve geodeetiline kaar, millest Eestis on säilinud kolm punkti: Tartus, Simunas ja Võiveres. Kiltsi kool tähistas 150. aastapäeva.

Simuna spordihoone juurde rajati asfaltkattega parkimisplats. Tegevuse lõpetas Käru algkool. Simuna põhikool alustas tööd lasteaed-põhikoolina, nimetusega Simuna kool. Väike-Maarjas lõpetas tegevuse röntgenikabinet.

piakomitee koostöös valminud jalgpalliväljak, avalöögi tegi EOK president Mart Siimann, jalgpalli mängisid Triigi küla ja FC Flora Rakvere noored jalgpallurid. Valmis Ebavere terviseradade valgustuse pikendus.

Sonkajärvil tuli Väike-Maarja neiu Sandra Kullas koos Margo Uusoruga naisekandmise maailmameistriks.

Väike-Maarja pasunakoor osales teistkordselt edukalt Saksamaal Heikendorfi euro-muusikapäevadel.

Kiltsi lossis tähistati rahvusvahelise konverentsiga 200 aasta möödumist admiral Adam Johann von Krusensterni juhitud esimese Vene ümbermaailmareisi lõpust. Väike-Maarja raamatukogu tähistas 100. juubelit.

Väike-Maarjas korraldati paekonverents "Rahvuskivi rahva kiviks". Muuseumis meenutati kohalikke muusikuid Hans Nieländerit ja Juhan Elkenit. Külas oli Juhan Elkeni lapselaps helilooja Alo Põldmäe.

Priitahtlike pritsimeeste foorum

Väike-Maarja Valla Infoleht nr 4 7 (149), august 2005:

1. ja 2. juulil peeti Väike-Maarjas üleeestilist priitahtlike pritsimeeste foorumit. Foorum tuli tänavu kokku juba neljandat korda. Väike-Maarja valiti kokkusaamise kohaks seetõttu, et siin läheduses asuv Simuna tuletõrjeselts tähistab tänavu 100. ja Väike-Maarja tuletõrjeselts 105. sünnipäeva.

Foorumi läbivaks teemaks oli kogukonna ohutus lähtudes päästeamet, kohalike omaavalitsuste ja vabatahtlike koostööst. Vabatahtlikke tuli kokku Eesti eri paigust. Näha sai erinevate aegade tuletõrjetechnikat, mis uhkesse rongkäiku reastatuna suundus Väike-Maarjast Simunasse. Päev lõppes simmaniga Müürikul, kus peoõhtu käigus sai ligemale 50 Väike-Maarja valla peret

päästeametilt kingiks suitsuanduri.

Enne rongkäigu liikumahakkamist pühitses Avispea kirikuõpetaja Erek Preisfreund keskväljakul kaks uut päästemasinat Meite Mathilde. Üks neist anti pidulikult üle Väike-Maarja päästekoolile, teine läks Ida-Virumaa pääste-teenistusele.

Tunnustati väikemaarjalaste teeneid

Väike-Maarja Valla Infoleht nr 3 (136), märts 2005 ja nr 2 (147), veebruar 2006:

Eesti iseseisvuspäeva aegu annab president igal aastal välja riiklikke teenetemärke. Kõrge tunnustus on osaks saanud ka Väike-Maarja valla elanikele.

2003. aastal anti Valgetähe IV järgu orden endisele Väike-Maarja vallavanemale Jüri Poolakule.

2004. aastal said Eesti Punase Ris-

ti V klassi ordeni massirepressioonide uurija Maret Terav ja teenekas veredoonor Vladimir Jermolajev.

2005. aastal sai kohaliku elu edendajana Valgetähe V järgu ordeni sügava missioonitundega väikemaarjalane Hanno Tamm. Eesti Kaitseväe eeskujuliku teenistuse risti sai nooremleitnant Ants Rikberg. Pääste-teenituse medal anti Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästekooli erakorralise meditsii-

ni õppetooli õpetajale Marko Evertile. Eesti Päästemeeskonna missioonime-dali sai Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästekooli päästetööde õppetooli juhataja-lektor Tiit Piiskoppel.

2006. aastal sai Valgetähe IV klassi teenetemärgi vallavanem Olev Liblikmann ja Valgetähe V klassi teenetemärgi Triigi postkontori kirjakandja Tiit Pere.

Põhja-Saksa ringhäälingu võttegrupp filmis Väike-Maarja vallas

Ilve Tobreluts, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 3 (125), märts 2004:

Veebruaris veetis Väike-Maarja vallas kaks tihedat tööpäeva Põhja-Saksa ringhäälingu võttegrupp. Huvi Väike-Maarja vastu tekkis juhuslikult saadud infost naisekandmisvõistluste kohta.

Teletegijate tähelepanu keskmesse tõusid mitmel aastal nii Eesti kui Soome naisekandmisvõistlustel edukalt esinenud Äntu Farmi võistkonna liikmed Ivi, Janek ja Ardi Lõometsa ning Ants Einsalu. Võttegrupi tarvis imiteeri-

ti Müürikul naisekandmisvõistlust ning räägiti võistlustega seonduvast. Tutvuti võistkonna liikmete teiste huvialadega: pikalt ja põhjalikult filmiti Ebavere suusaradu ja Ants Einsalu kaunist suusatamistehnikat, Ivi Lõometsa juhendatud naiste aeroobikatundi Väike-Maarja rahvamajas ning Janek ja Ardi Lõometsa korvpallimängu Triigi spordihoones.

Osaühingu Äntu Farm ja Lõometsade pere kaudu tutvustati põllumajandusettevõtte elu ja raskusi, rõõme ja lootusi. Põhjalike intervjuudega kajas-

tati erinevate põlvkondade arusaamu ja suhtumisi ning ootusi Euroopa Liiduga liitumiselt.

Läbi naisekandmisvõistluste ekstreemsuse ja erilise enda jaoks Väike-Maarja avastanud teletöötajad said siinse elu ja võimaluste tutvustamisel luua Saksa televaatajatele üsna ilme-ka ja tõepärase pildi Eesti kui tulevase Euroopa Liidu liikmesriigi maaelust. Intervjuust volikogu esimehe Indrek Keskülaga saadi kogu paikkonna kohta hea ja terviklik ülevaade.

Väike-Maarja vald 25. aastapäeva künnisel

Omavalitsusliku elukorralduse kujunemisest ja arengust

Aastad 2004, 2005, 2006 – noppeid ja meenutusi

Suhetest sõprusvaldadega

HAUSJÄRVI VALD

2004. aasta märtsis käisid Hausjärvil volikogu esimees Indrek Kesküla, haridus- ja kultuurikomisjoni esimees Li-Ann Leht mets, vallavanem Olev Liblikmann ning kultuuri- ja spordiosakonna juhataja Ilve Tobreluts. **Juulis** olid Väike-Maarjas Hausjärvi valla haridus- ja kultuurijuht Markku Torttila ja volikogu kultuurikomisjoni esimees Pekka Lokinperä. Küllastati Tallinnas üldlaulu- ja tantsupeo kontserte ning Maarjamäel Orlovi lossis laulupeonäitust. **Septembris** käis Väike-Maarjas Hausjärvi delegatsioon. Allkirjastati sõprus- ja partnerlusleping, Väike-Maarja gümnaasiumile anti üle stipendium 100 eurot – heale eesti keele oskajale ja Eesti kultuuri hoidjale.

2005. aasta septembris Kotkas toimunud IV Soome-Eesti sõpruslinnade ja -valdade päeval osalesid Indrek Kesküla, haridusosakonna juhataja Toomas Põldma ja Ilve Tobreluts. Kotka päevade läbiv teema oli Euroopa kodanikuks olemine – harmoonia või vastuolud. Kotkas olid ka Hausjärvi volikogu esimees Risto Aruvuori, vallavalitsuse esimees Timo Silvan ja Markku Torttila. Koos sõideti Kotkast Hausjärville.

2006. aprillis viibisid 12 Väike-Maarja uue vallavolikogu liiget (Hans Kruusamägi, Rein Möldre, Siret Kotka, Jaanus Kull, Mall Vöhandu, Teet Paju, Voldemar Aksel, Endel Mäesepp, Endel Lõomets, Jüri Aavik, Jaak Aader, Ilme-Rikken-Gavronski), vallavalitsuse liige Lia Kivaste, haridus- ja kultuoriosakon-

na juhataja Olga Mets ning keskkonnatöökas Leie Arula koolitusreisil Hausjärvil. **30. maist 2. juunini** oli Väike-Maarjas 33 Hausjärvi õpilast, direktor Yrjö Sipilä, kunstiopetaja Piia Tiira ja muusikaõpetaja Jukka Palonen. Kunstiõpilased tutvusid meie käsitöölaste võimalustega Kiltsi koolis, muusikaõpilased olid külas muusikakoolil. Hausjärvi õpilastel oli kaasas kunstinäitus, muusikaõpilased andsid Väike-Maarjas kontserdi. **Detsembris** osalesid Hausjärvi vallavanem Hannu Mäkelä, Risto Arovuori, ja Markku Torttila meie valla 15. aastapäeva pidustustel.

SONKAJÄRVI VALD

2004. aasta juulis käis arendusnõunik Katrin Tirman koos Eesti parimate naisekandjatega Sonkajärvil MM-l. Väike-Maarjas olid külas Sonkajärvi volikogu kultuurikomisjoni liige Maija-Liisa Juntunen ja õpetaja Ulla Huovinen. Käidi Tallinnas üldlaulu- ja tantsupeol. **Septembris** oli Põhjamaade Ministrite Nõukogu poolt rahastatud rahvusvahelise koostööprojekti (Väike-Maarja-Tommerup-Sonkajärvi) “Avalikkuse kaasamine otsuste tegemise protsessi” raames Väike-Maarja volikogu liikmete ja vallavalitsuse töötajate koolitusel lektoriks Sonkajärvi vallavanem Simo Mäkinen.

2005. aasta mais olid Soome ja Lääne-Viru päevade raames külas kunstnik Liisa Pirilä koos abikaasaga ja loodusfotograaf Jouko Harmoinen. Loodusõhtul Väike-Maarja raamatuko-

gus, mis kavandati ja korraldati koos Soome suursaatkonnaga, avati Jouko Harmoise loodusfotode näitus. Samas esitles ta multivisiooni “Loodus on imeline”, millega esines ka Kiltsi koolis ning gümnaasiumi ja õppekeskuse õpilastele. Raamatukokku oli üles seatud ka Liisa Pirilä näitus “Võluaed”, mille ta kinkis Väike-Maarjale. **Juulis** käis koos naisekandjatega Sonkajärvil volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni esindus: Li-Ann Leht mets, Raimo Maasik ja Larissa Käbin ning abivallavanem Kaarel Moisa.

2006. aasta juunis võttis Pandivere päevast ja naisekandmisvõistlusest osa 12 Sonkajärvi esindajat: Tuula (Sonkajärvi naisekandmisvõistluse maskott naerutas ka meie publikut) ja Raimo Isokytö ning võistleva tulnud Joni Juntunen (võistles koos eestlanna Veevi Kõrgmäega), naisekandmise esimesed maailmameistrid Jouni ja Tiina Jussila ning Eija Stenberg ja Taisto Miettinen. **Juulis** tuli Väike-Maarja neiu Sandra Kullas Sonkajärvil koos Margo Uusoruga naisekandmise maailmameistriks. Sonkajärvil käisid ka Hans Kruusamägi, Olev Liblikmann ja Ekke Vöhandu, käsitöid olid müütamas Ülle Metsman, Kai Tomingas ja Ruth Raidlo põllumeeste seltsist. **Detsembris** võtsid meie valla 15. aastapäeva pidustustest osa Simo Mäkinen ja volikogu esindaja Martti Luukkonen.

SIRDALI KOMMUUN

2004. aasta juulis olid Väike-Maar-

jas Sirdali volikogu esimees Olaf Åge Tjorhom, endine vallavanem Svein Tore Åtland ja tehnikajuht Steinar Ness. Osaleti ühisprojektina valminud Väike-Maarja õpilaskodu avamisel ning küllastati üldlaulu- ja tantsupeo kontserte. Arutlusel edasiste ühisprojektide üle osales ka endine vallavanem Sven Kesler, kes oli üks eelmiste ühisprojektide algatajatest ja vedajatest.

2005. aasta juunis olid Väike-Maarjas Sirdali volikogu esimees Thør Jørgen Tjorhom ja vallavanem Kjell Arvid Berland. Samal ajal viibis juba 3. korda Väike-Maarjas Norra suursaadik Eestis Per Kristian Pedersen. Tutvuti Väike-Maarja õppekeskuse, Väike-Maarja-Sirdali ühisprojektina valminud õpilaskodu, gümnaasiumi ja kavandatava integreeritud kooli võimalike ehitamise plaanidega. Indrek Kesküla tutvustas valda ja prioriteetseid arengusuundi. **Septembris** oli üle 20 meie gümnaasiumi õpilase-õpetaja külas Sirdalis Sinese koolil. Samal ajal esines Sirdalsdagane festivalil Väike-Maarja segarahvatantsurühm.

2006. aasta septembris käisid Sirdalis Hans Kruusamägi, Olev Liblikmann, Kaarel Moisa ja Jüri Vilimaa. Arutelul edasiste koostöösuundade üle peeti lähema aja prioriteetideks eeskätt Sirdali õpilaste osalemist Kiltsi käsitöölaste loomelaagrite tegevuses ning turismialase informatsiooni vastastikust vahetamist.

TOMMERUPI KOMMUUN

2004. aasta juulis osales Tommerupi kontaktisik Väike-Maarjaga suhtlemisel Peer Bjørnskov Madsen Tallinnas üldlaulu- ja tantsupeo kontsertidel. **Septembris** toimus Väike-Maarjas Põhjamaade Ministrite Nõukogu rahastatud projekti raames vallavolikogu ja vallavalitsuse koolitus “Avalikkuse kaasamine otsuste tegemise protsessi”. Rahvusvahelise koolituse lektori- teks olid ka Tommerupi kui ühe projektipartneri esindajad Løky Jørgensen, Bent Nedergaard ja Leif Frederik Klausen.

2005. aasta juunis Kilingi-Nõmmel toimunud Euroopa kultuuriküla projekti üritustel viibisid Tommerupi volikogu esimees Finn Brunse, volikogu liige Lars Voldsgaard, endine vallavanem Lone Akselsen ja Vagn Juhl. Väike-Maarjas kohtuti Indrek Kesküla, Jaak Läänemetsa, Ruth Albi ja Ilve Tobrelutsuga.

Taanis toimus haldusreform ning alates 1. jaanuarist 2008 kuulub Tommerupi kommuun suure, 42 000 elanikuga Assensi kommuuni koosseisu. Liitunud kuuel omavalitsusel oli kokku 15 sõpruspiirkonda, neist valiti välja 3 rahvastiku arvult ja demograafialt sobilikumat edasist koostööomavalitsust. Väike-Maarja nende hulka valituks ei osutunud.

Vallavolikogus

25.08.2004. a

Otsustati moodustada Väike-Maarja gümnaasiumi juurde õpilaskodu.

24.11.2004. a

Valla Aasta Tegijaks 2004 nimetati ettevõtluse edendaja ja Georg Lurichi sünnikoha korrajaja Avo Part.

5.01.2005. a

Volikogu esimees Indrek Kesküla tutvustas Avanduse vallavolikogu ettepanekut haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks Avanduse valla ja Väike-Maarja valla ühinemise teel. Ühinemise eesmärk on piirkonna tervikliku arengu tagamine ja haldussuutlikkuse tõstmine. Ettepanekuga nõustumisel alustaksime läbirääkimisi, nende lõpptulemuseks oleks ühinemislepingu valmimine.

Otsustati nõustuda Avanduse vallavolikogu ettepanekuga haldusterritoriaalse korralduse muutmiseks Avanduse valla ja Väike-Maarja valla ühinemise teel.

Moodustati Avanduse valla ja Väike-Maarja valla ühinemisega seotud läbirääkimisteks ja ühisdokumentide väljatöötamiseks haldusreformi ühis komisjon ja nimetati Väike-Maarja valla esindajateks komisjoni volikogu esimees Indrek Kesküla, vallavanem Olev Liblikmann, finantsosakonna juhataja Helve Pugonen, jurist-nõunik Peeter Rahnik.

30.03.2005. a

Kinnitati Väike-Maarja ja Avanduse valdade ühinemiseks läbi viidud rahvaküsitluse tulemused.

Valijate nimekirjas olevatele elanikele saadeti välja 3436 küsitluslehte. Neist tagastati 1564, osalusprotsendiks küsitlusel oli 45,52%. Osalenutest pooldas ühinemist Avanduse vallaga 1056 ehk 67,52 %. Eitavalt vastas 498 ehk 31,84% osalenutest. Rikutud sedeleid oli 10 ehk 0,64 %.

11.04.2005. a

Kinnitati Pandivere koostööpiirkonna Avanduse valla, Laekvere valla, Rakke valla, Väike-Maarja valla, Tamsalu valla ja Tamsalu linna koostöös valminud turismi- ja puhkemajanduse arendamise strateegia aastateks 2005-2014. Strateegia eesmärgiks on ühiselt arendada turismivaldkonda Pandivere piirkonnas. Läbivaks turismibrändiks on “Pandivere Paerik – Allikate Allikal”.

Kinnitati Pandivere koostööpiirkonna arengu strateegia. Strateegia koostamise protsessi juhtis Maaelu Arengu Instituut. Pandivere koostööpiirkonna arengu strateegiat võib vaadelda kui omavalitsuste kokkulepet, mille kaudu väljendub Pandivere koostööpiirkonna ühtne tahe tagada piirkonna tasakaalustatud ja säästev areng.

16.10.2005. a toimunud valimistel valiti uus Väike-Maarja vallavolikogu:

Tanel Kalson, Siret Kotka, Voldemar Aksel, Endel Lõomets, Jüri Aavik, Hans Kruusamägi, Rein Möldre, Aivar Püvi, Ilme Rikken-Gavronski, Mall Vöhandu, Jaak Aader, Olev Liblikmann, Endel Mäesepp, Sven Kesler, Indrek Kesküla, Jaanus Kull, Teet Paju, Avo Part, Jaak Läänemets, Väino Haiba, Hillar Kasu.

27.10.2005. a

Väike-Maarja vallavolikogu esimeheks valiti Hans Kruusamägi, aseesimeheks Tanel Kalson.

3.11.2005. a

Väike-Maarja vallavanemaks valiti Olev Liblikmann.

Revisjonikomisjoni esimeheks Valiti Endel Mäesepp, aseesimeheks Endel Lõomets; majanduskomisjoni esimeheks Rein Möldre, aseesimeheks Aivar Püvi; sotsiaalkomisjoni esimeheks Mall Vöhandu, aseesimeheks Hillar Kasu; haridus- ja kultuurikomisjoni esimeheks Jüri Aavik, aseesimeheks Siret Kotka; maakomisjoni esimeheks Ilme Rikken-Gavronski, aseesimeheks Väino Haiba.

10.11.2005. a

Kinnitati revisjonikomisjoni liikmeks Jaanus Kull; haridus- ja kultuurikomisjoni liikmeteks Anneliis Liblik, Ellen Lossi, Lembit Keerus, Anton Leichter, Vallo Taar, Ants Rikberg; sotsiaalkomisjoni liikmeteks Raimo Beilmann, Mall Lepiksoo, Kaarli Metsson,

Aino Midt, Rein Möldre, Väike Palmiste, Maire Ummik; majanduskomisjoni liikmeteks Raivo Kütt, Rannel Rikken, Teet Paju, Madis Soomer, Reet Eesmäe, Voldemar Aksel, Veiko Klean, Urmas Kesküla, Jaan Kiisk; maakomisjoni liikmeteks Jaak Läänemets, Endel Mäesepp, Jaak Aader, Vello Metsson, Kalle Rand.

Kinnitati Väike-Maarja vallavalitsuse liikmeteks Helmut Hietaamm, Lia Kivaste, Li-Ann Leht mets, Gennadi Luha, Mati Mere, Aivar Vink.

Kinnitati Simuna osavalla halduskogu liikmeteks Jüri Aavik, Väino Haiba, Hillar Kasu, Hans Kruusamägi, Jaan Kiisk.

8.12.2005. a

Valla Aasta Tegijaks 2005 nimetati maaelu edendaja Endel Mäesepp.

28.06.2006. a

Kinnitati tegevuskava uue koolimudel rakendamiseks Väike-Maarja gümnaasiumi ja Väike-Maarja õppekeskuse baasil.

16.09.2006. a

Väike-Maarja valla esindajaks Vabariigi Presidendi valimiskogusse valiti Hans Kruusamägi.

22.11.2006. a

Valla Aasta Tegijaks 2006 nimetati gümnaasiumi algklasside õpetaja, huvijuht ja rahvatantsujuhendaja Egne Liivalaid.

17. mail 2005 toimus Väike-Maarja politsei konstaablijaoskonna korraldusel turvapäev. Osales palju koolinoori ja teisi huvilisi. Mitmesuguseid tegevusi demonstreerisid julgestuspolitsei liikluskärelvalve ja kiirreageerimise, päästekooli, kaitseväge suurtükiväe ja piirivalve esindajad. Foto: Ekke Vöhandu

XVII Pandivere päevadest

Ilve Tobreluts, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 6 (128) juuni 2004:

Tänavu tähistasime 17. Pandivere päevi. Seekordne kodukandipäevade moto oli laulupeoteemaline “125 aastat väikemaarjalaste esimesest käigust üldlaulupeole”. 1879. aastal viis kõster Voldemar Eichhorn siit laulupeole ühe

koori. Sel aastal läheb Väike-Maarjast üldlaulu- ja tantsupeole seitse kollektiivi: pasunakoor, segakoor, kammerkoor, tütarlastekoor ning sega-, nais- ja laste rahvatantsurühmad.

Omanäoliseks muutis seekordse Pandivere päeva ETV saate “Laulge kaasa” avalik lindistus. Rahvamaja kõrvale

parki kogunes õhtu hakul kaasa laulma päris mitusada inimest. Saatejuhiks oli Reet Linna, eeslauljateks Marju Länik ja Egon Nuter. Saatejuhi küsimustele andsid vastuseid vallavanem Olev Liblikmann ja rahvamaja direktor Mare Taar.

Väike-Maarja vald 25. aastapäeva künnisel

Omaavalitsusliku elukorralduse kujunemisest ja arengust
Aastad 2007, 2008, 2009 – noppeid ja meenutusi

Väike-Maarjas avati jäätmejaam

Leie Arula, keskkonnanõunik Väike-Maarja Valla Infoleht nr 9 (165), oktoober 2007:

Väike-Maarjas Tamsalu mnt 1 alustas tööd jäätmejaam. Jäätmejaam valmis keskkonnainvesteeringute Keskuse projekti toel ja selle maksumuseks kujunes ligi 1,3 miljonit krooni (valla osalus oli 143 000 krooni).

Valla elanikud saavad jäätmejaama viia vanapaberit ja pappi, olmeelekt-

roonikat, ohtlikke, pakendi-, metalli-, klaasi- ja ehitusjätmeid, vanu rehve ja suuremõotmelisi jätmeid.

Jäätmejaama teenindavad: AS Cleanaway, MTÜ Eesti Pakendiringlus, MTÜ Eesti Rehviilit, OÜ Kesto.

Jäätmejaama ehitas AS Antaares, asukohavaliku ja jäätmekoguste uuringu tegi OÜ Alkranel (2005. a), projekti koostas OÜ Johannes Pello IB (2006. a).

Jaan Mere kolhoosieluteemalise filmi vaatamine

Väike-Maarja Valla infoleht nr 4 (171), aprill 2008:

9. aprilli õhtupoolikul tekkis Väike-Maarja raamatukogu saalis elav melu. Käest kätte käisid fotoalbumid Väike-Maarja piirkonnas tegutsenud kolhooside sündmustest.

Pea nelikümmend inimest kogunes

vaatama Jaan Mere kokkumonteeritud kolhoosieluteemalist filmi. Tänu kuulub kindlasti Ene-Riina Ruubelile Väike-Maarja muuseumist, kes on organiseerinud filmi ümbersalvestamise DVDle.

12. aprillil möödus 60 aastat Aburi kolhoosi "Uus Elu" loomisest.

Fotoprojekt „Eesti tüübid” jäädvustas ka meie valla inimesi

Väike-Maarja Valla Infoleht nr 8 (175), september 2008:

11. septembril jõudis Väike-Maarjasse Eesti Rahva Muuseumi ja MTÜ Valgekihv vaheline fotoprojekt "Eesti tüübid", mille eesmärk on tutvustada Eesti mitmepalgelisust ning erilisust. Otsitakse vastust küsimusele, milline on kaasaja eestlane, milline on erinevate Eesti piirkondade, erinevate generatsioonide ja rahvuste etnograafiline portree.

Väike-Maarjas tehti neli fotosessiooni. Esimene pildistamine toimus Sisekaitseakadeemia Väike-Maarja Päästekooli õuel. Fotole jäädvustati kuus erinevas päästevarusustes õpilast koos õpetaja Heiki Soodlaga. Teine pildistamine leidis aset Georgi söögitoa ees, kus kaamerasilma ette rivistati aktiivne külaliikumise edendaja Ene Preem; kodu-uurija, etnograafiliste esemete koguja, muinsuskaitse liikumises osaleja, mitmekülgsete huvide ja sügava rahvusliku missioonitundega Hanno

Tamm; kodu-uurija, laialdaste huvidega ja hea kodaniku julgusega Asael Truupõld ja põline Simuna talupidaja Kulle Põldma.

Järgmised ülesvõtted tegi fotograaf Alar Madisson Väike-Maarja seltsimaja ees, kus pildile jäid kauaaegne pedagoog, rahvatantsurühmade juhendaja Aino Lukman; turismikorraldaja, matkaradade rajaja, muinsuskaitse liikumises osaleja, ajaloolane, muuseumitöötaja Ellu Moisa ning muusikakooli direktor, pasunakoori dirigent, kultuuri- ja muusikaelu edendaja Vallo Taar.

Viimane sessioon toimus Väike-Maarja gümnaasiumi juures, kus fotografeeriti õpetajat ja koorijuhti Ly Ipsbergi ning õpilasi Keili Pohlakut ja Taavi Orrot.

Pildistatud inimestest koostatakse 2009. aastal ehk ERMi 100. juubeli aastal välinäitus, kus endise Raadi mõisahoonet konserveeritud varemete akna ja uste orvadesse riputatakse umbes 120 fotot kaasaja inimestest.

Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodi Georg Lurichi fond

Väike-Maarja Valla Infoleht nr 7 (174), august 2008:

2. juulil allkirjastasid Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond (ERKF) nõukogu esimees Eri Klas ja Väike-Maarja vallavanem Olev Liblikmann lepingu, millega ERKFi juurde moodustati Georg Lurichi fond.

Väike-Maarja valla loodud allfond toetab Georg Lurichi töökspidamiste

väärtustamist ja tema mälestuse jäädvustamist. ERKFi uuele allfondile pani aluse Väike-Maarja valla 100 000 krooni suurune annet.

Stipendiumide määramisel on ERKFi nõukogul abiks Georg Lurichi fondi halduskogu: Sven Kesler, Hans Kruusamägi, Olev Liblikmann, Avo Part, Raul Rebane, Ilve Tobreluts.

Määri mõisa pargis avati W. Zoege von Manteuffeli mälestuskivi

Ilve Tobreluts, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 7 (163), august 2007:

Määri külaseltsi eestvedamisel tähistati 6. juulil mälestuskivi avamisega Määri mõisas sündinud kindrali ja meditsiiniprofessori W. M. F. Zoege von Manteuffeli 150. sünniaastapäeva. Mälestuskivi avamisel endises Määri mõisa pargis olid külalisteks ka Zoege von Manteuffelile suguvõsa esindajad Saksamaalt.

Ühena esimestest kirurgidest alustas W. M. F. Zoege von Manteuffel südame opereerimist laskevigastuste puhul. 1903. aastal sai ta kuulsaks unikaalse

südameoperatsiooniga, mille käigus eemaldas kuuli patsiendi töötavast südamest. Eriti paistis ta silma suurepärase kirurgilise tehnika poolest. Ta võttis kirurgilises praktikas kasutusele kummikindad ja oli seega nn steriilse käe autor. Tema algatus levis kiiresti kogu maailmas.

Sünniaastapäevaks üllitati kaks Zoege von Manteuffeli elu ja tegevust tutvustavat trükist: ühe Tartu ülikool, teise ajaloolane-kodu-uurija Heino Ross. Eesti Post andis välja teemakohase postkaardi ja ülikooli initsiatiivil trükiti ka väike kogus postmarke.

“Spe Fretus – lootusele tuginedes” on film admiralil elust

Lembit Keerus, A.J. von Krusensterini nim MTÜ juhatause esimees, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 10 (177), november 2008:

A. J. von Krusensterini MTÜ ja OÜ Maurum koostöös on valmis saanud dokumentaalfilm admiralil elust ja tegevusest. Sissejuhatav osa viib meid tagasi aastasse 1635, kui laevahuku tõttu sattus perekonna esiisa Philipp Crusius Virumaa randa. Selle sündmuse abil sai alguse von Krusensternide suguvõsa Eestis.

“SPE FRETUS – lootusele tugine-

des.” on kiri Krusensterni vapil. Adam Johann elas oma elu vapikirja vääriiselt. Tema lootused täitusid. Kiltisi mõisas koostatud atlant kasutasid meremehed mitme põlvkonna jooksul. Adam Johann von Krusensterni panus teadlase ja meresõitjana on hindamatu.

Kuidas ja mil viisil kasvas, õppis, tegutses suhteliselt vaesest aadliperekonnast nooruk, et jõuda oma unistuste täitumiseni, sellest jutustabki film.

Käsikirja autorid on Erik Boltowski, Erki Tammiksaar, Heini Drui, Kaido

Leesme, Jüri Karemäe. Teksti loeb Rai-vo Järvi, muusika autoriks on Tõnis Kõrvits, produtsendiks Jüri Karemäe. Filmis saavad sõna oma ala asjatundjad Urmas Dresden, Jüri Kuuskemaa, David Vseiov, Erki Tammiksaar.

Filmi valmistamist toetasid Kultuuriministeeriumi mõisakoolide riiklik programm, kohaliku omaalgatuse programm, Eesti Mõisakoolide Ühendus, Väike-Maarja Vallavalitsus, A.J. von Krusensterni nim MTÜ.

Suhetest sõprusvaldadega

ralduse ja koolide tegevusega.

SONKAJÄRVI VALD

2007. aasta juunis osalesid XX Pandivere päeval ja Eesti X esivõistlustel naisekandmisel Sonkajärvi kultuuri-juht Eero Pitkänen abikaasaga, naisekandmisvõistluse üks peaorganisatoreid Pertti Sirkka ning Eija Stenberg ja Taisto Miettinen ning Ilpo Haavisto. **Juulis** käisid Sonkajärvil, naisekandmise MM-võistlustel koos Eesti paremate naisekandjatega Hans Kruusamägi, Maris Viikberg ja Liina Tiimus ning Kelly Ilves, kes võistles MM-il koos soomlase Ilpo Haavistoga.

2008. aasta juunis käis Pandivere päeva pidustustel ja naisekandmisvõistlustel Sonkajärvi valla kultuuri-juht Eero Pitkänen koos abikaasaga. Naisekandmisvõistlustel osales kaks Soome paari: Joni Juntunen ja Anne Eskelinen ning Taisto Miettinen ja Kristiina Haapanen. **Juulis** käisid koos Eesti parimate naisekandjatega Sonkajärvil Liina Tiimus ja Ekke Vöhandu. **Juulis-augustis** osalesid Sonkajärvi suurel rahvuslikul pidustustusel Iisalmi Koljonvirta 200, vallavalitsuse liige Li-Ann Lehtmet, gümnaasiumi õpetaja Tiina Vaiksalu, tantsujuht Aino Lukman ja spordihoone juhataja Ants Rikberg.

2009. aasta maikuus sai PAIKi eestvõttel teoks Sonkajärve piirkonna LEADER-programmi tegevusrühma Yla-Savo Veturi RY esindajate visiit Pandivere-maile. Külastati ka Väike-Maarja vallavalitsust ja mitmeid valla külasid. Rühma koosseisus olid Sonkajärvi valla kultuuri-juht Eero Pitkänen, Anne Pitkänen, Taina Väre, Päivi Puustinen, Maria Hartikainen, Kaija Leskinen, Airi Huttunen, Jaana Huttunen, Kauko Korolainen. Sõidu eesmärk – süvendada paikkondade vahelist suhtlemist kaasaates mõlema piirkonna külasid, seltse,

käsitöötajaid jne. Vallavalitsuses arutati Olev Liblikmanni, Kaarel Moisa ja Ilve Tobrelutsuga edasise koostöö võimalikke suundi ning naisekandmisalast koostööd. **Juulis** osalesid Sonkajärvil toimunud naisekandmise MM-il Eesti parimad naisekandjad. Väike-Maarjas aga olid Sonkajärvi vallavalitsuse juhataja Tarja Pirkkalainen ja vallavanem Simo Mäkinen. Külastati Tallinnas üldlaulu- ja tantsupeo kontserte ja marsiti koos väikemaarjalastega laulupeorongkäigus. **Augustis** osalesid PAIKi LEADER-programmi raames korraldatud Sonkajärvi-reisil Li-Ann Lehtmet, valalehe toimetaja Marju Metsman, Väike-Maarja põllumeeste seltsi esindajad Kai Tomingas, Mairi Beilmann, Tiia Uutsalu, Riina Lukmann.

SIRDALI KOMMUUN

2007. aasta juunis käisid Sirdali vallajuhid XX Pandivere päeval ja Eesti X esivõistlustel naisekandmisel. **Juulis** olid RK Ebavere Suusaklubi noored suusatajad Elo Vöhandu, Tõnis Saar, Risto Kütt ja Sten Arulaan Sirdalis koos sealse suusaklubi noortega nädalases suusalaagris. **Oktoobris** oli Sirdali kommuuni kultuurivaldkonna töötajate rohkearvuline esindus eesotsas kultuuri-juhi Karl Johan Sparri ja reisi peakorraldaja Gudrun Kristine Øvedaliga Väike-Maarjas tutvumas siinse kultuuri-, spordi ja noorsootöö korraldusega.

2008. aasta septembris käisid Väike-Maarja gümnaasiumi esindus: direktor Raili Sirgmet, õpetajad Maire Veit, Jaana Puksa ja Egne Liivalaid ning parkümmend õpilast-rahvatantsurühmade liiget Sirdali kommuunis külas Sinesse sõpruskoolil. Viidi kaasa rikalik kultuuriprogramm, millega Egne Liivalaidi juhendamisel tutvustati põhjalikult Eesti rahvariideid ja rahvatantsutraditsioone.

Sõprusvaldade esindajad valmistumas koos väikemaarjalastega Tallinnas 2009. aasta üldlaulu- ja tantsupeo rongkäiguks. Vasakul valla aukodanik Håkon Rissmann-Bredesen. Foto: Marju Metsman

Väike-Maarja vald 25. aastapäeva künnisel

Omaavalitsusliku elukorralduse kujunemisest ja arengust
Aastad 2007, 2008, 2009 – noppeid ja meenutusi

Mõne lausega

2007. aasta

Kiltsi mõisakooli renoveerimiseks eraldati Norra abiprogrammist 18 miljonit krooni. Kiltsi mõisas esitleti rahvusvaheliste konverentside ettekanete kogumikku “Krusenstern ja tema aeg”. Kiltsi kooli õpetaja Merje Leemets tunnistati Lääne-Virumaa aasta tegijaks huvihariduse alal. Väike-Maarja gümnaasium liitus e-Kooliga.

EAS otsustas toetada Ebavere regionaalse tervisespordikeskuse olmehoone ehitamist miljoni krooniga. Toimused Väike-Maarja uue spordihoone avapidustused.

Väike-Maarja, Kiltsi ja Simuna alevikesse paigaldati tänavasildid. Taas sai töökorda Väike-Maarja lasteaia basseini. Uksed avas Grossi Toidukaupade pood, endine tarbijate ühistu Edu kauplus oli saanud uue ilme. Rekonstrueeriti Simuna rahvamaja keskküttesüsteem, Simuna kooli vanemale osale ehitati katlamaja.

2008. aasta

Väike-Maarjas peeti Ferdinand Johann Wiedemanni keeleauhinna 20. aastapäevale pühendatud esinduslik rahvusvaheline konverents „Emakeelne Eesti, emakeelne Euroopa“, kus kuulajatel oli võimalik osa saada Eesti, Soome, Rootsi, Ungari, Saksa, Vene ja Läti keeleteadlaste uurimistöödest.

Väike-Maarja vald tunnistati maakonna kõige sportlikumaks omaavalitsuseks, sportlikumaks perekonnaks perekond Ojasaar. Rahvusvaheline noorte korvpalliturniir Lurich Cup toimus taas Väike-Maarjas. Hollandi televisioon käis Eestit tutvustava filmi jaoks Väike-Maarjas naisekandmist filmimas.

Väike-Maarja pasunakoor korraldas puhkpillipäeva, kus osaleid ka sõpruskollektiivid Hyvinkäänkylan Puhhali- norkesteri Soomest ja Saku puhkpil-

liorkester. Simuna nais- ja segarahvatantsurühmad osalesid rahvusvahelisel Istanbuli muusika- ja tantsufestivalil. Eesti Vabariigi 90. juubeliaasta raames toimusid Väike-Maarjas rahvakultuuripäevad ja läbi viidi vabariiklik rahvatantsujuhtide suvekursus.

Ebavere avati tervisespordikeskuse olmehoone. MTÜ Kaarma Karikas avas Kaarmal ratsaspordiväljaku.

Trükist ilmus Väike-Maarja valla aukodaniku ja kauaaegse pedagoogi Aino Lukmani käsikirja põhjal valminud raamat “Meie Aino”. Meie hulgast lahkus valla aukodanik Eduard Leppik.

2009. aasta

Wiedemanni keelepäev tõi Väike-Maarjasse taas kokku Eesti keeleliidi. Ettekande pidas ka tänavune keeleauhinna laureaat, Ohio ülikooli professor Ilse Lehiste Ameerikast.

Gümnaasium korraldas I taliolümpiamängud.

Toimus Vello Jürna 50. sünniaastapäevale pühendatud suurejooneline Väike-Maarja Muusikafestival. Algas pärandkultuuri inventeerimine Väike-Maarja vallas. Väike-Maarja lasteaia õpetaja Kaja Teder valiti Lääne-Virumaa Aasta Õpetajaks lasteadeade valdkonnas. Väike-Maarja rahvamajas toimusid filmivõtted. Eesti filmistudio OÜ Allfilm koostöös Norra produktisioonifirmaga 4 J alustas võtteid filmiga „King of Devils's Island“.

Väike-Maarja Põllumeeste Selts avas bussijaama hoones taluturu. Avanduse mõisahoones asus Kaitseväge suurõpust „Kevadtorm“ peastaap.

AS Hoolekandeteenused teavitas vallavalitsust Aavere hooldekodu sulgemisest. Töö lõpetas SEB panga Väike-Maarja harukontor. Suleti Triigi postkontor.

Päästekooli algatusel korraldati Väike-Maarjas mitmel aastal kõikide valla koolide ja lasteaia osalusel ühine kooliaasta alguse pidulik ja meeleolukas rongkäik. Foto: Ekke Võhandu

Väike-Maarja veemajandusprojekt

Väike-Maarja Valla Infoleht nr 8 (186), september 2009:

Tänavu märtsikuus käivitusid Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi poolt toetatava Väike-Maarja veemajandusprojekti tegevused. Projekti tulemuseks on rekonstrueeritakse-ehitatakse Väike-

Maarja alevikus 7,8 km veetrasse ja 5,9 km kanalisatsioonitrasse ning rajatakse kaks reovee ülepumplat.

Ühtekuuluvusfond toetab projekti maksimaalselt 37 miljoni krooniga, millele peab lisanduma vähemalt 23,93% omafinantseeringut. Projekti läbiviijaks

on OÜ Pandivere Vesi.

Praeguste plaanide kohaselt peaksid kõik torutööd olema järgmise aasta lõpuks tehtud, 2011. aasta esimesel poolel toimuksid lõplikud katete taastamised ja haljastustööd.

Väike-Maarja sai uue spordihoone

Väike-Maarja valla Infoleht nr 8 (164), september 2007:

15. septembril avati Väike-Maarjas uus spordihoone. Hoone nurgakivi pandi eelmisel aastal Georg Lurichi 130. sünniaastapäeva pidustuste käigus. Tänavu suveks sai hoone üldjoontes valmis, suvi kulus veel viimasteks viimistlustöödeks ja sisustamiseks ning haljastuse ja parkla rajamiseks.

Kooliaasta alguseks oli spordihoone valmis teenindama nii koolide õpilasi kui ka spordilembelisi vallaelanikke.

Spordihoones on kasulikke pinda 3630 m², on normaalmõõtmetega korvpallisaal, mille saab vahekardina-ga poolitada kaheks harjutusväljakuks, jooksurada, jõusaal, maadlusaal, aeroobikasaal, head pesemisvõimalused ja saunad. Koos sisustuse, haljastuse

ja parklatega läks spordihoone maksma veidi üle 30 miljoni krooni.

Spordihoone avamisele oli kogunenud rohkesti vallarahvast, osalesid ka EOK president Mart Siimann, “Jõudi” peaspetsialist Matti Reimann, Riigikogu liikmed Kristiina Ojuland, Indrek Saar ja Toomas Varek, maavanem Urmas Tamm ja veel paljud-paljud küla-lised.

Maanaiste seltsing asutas taaskasutuskeskuse

Kai Tomingas, maanaiste seltsingu esinaine, Väike-Maarja Valla Infoleht nr 1 (157), jaanuar 2007:

Väike-Maarja maanaiste seltsing korraldas 4.-11. detsembrini Väike-Maarja endise raamatukaupluse ruumides aastalõpu heategevusnädala. See läks igati korda.

On heameel, et saime abistada mit-

meid peresid. Taaskasutusse läks magamistoamööbel, külmkapp, pesumasin ja palju-palju teisi majapidamistarbeid. Aitäh toojatele! Elanikkonna huvi meie ettevõtmise vastu oli suur, seetõttu otsustasime oma tegevust jätkata.

12. jaanuarist alustaski Väike-Maarjas Tamsalu mnt I II korrusel tegevust taaskasutuskeskus.

maakonnas.

Novembri algul Raplas toimunud Põhja-Eesti turismikonverentsil valiti maakonniti turismisõbralikeks omavalitsusteks: Harjumaal Saku vald, Rapla- maal Järvakandi vald, **Lääne-Virumaal Väike-Maarja vald**, Ida-Virumaal Narva linn.

Väike-Maarja Valla Infoleht nr 10 (166), november 2007:

SA Põhja-Eesti Turism nõukogu algatas traditsiooni hakata igal aastal tunnustama Põhja-Eesti tublisid turismiasjalisi. Sel aastal otsustati tunnustada turismisõbralikumaks omavalitsust ja olulist toimunud turismiüritust. Kandidaate otsiti ja sõeluti kõigis viies

Fotol on Raplas toimunud Põhja-Eesti turismikonverentsil Väike-Maarja vallale üle antud Lääne-Virumaa turismisõbralikuma omavalitsuse auhind. Auhinna võttis vastu valla turismikorraldaja Ellu Moisa.

Vallavolikogus

25.04.2007. a

Otsustati moodustada komisjon Väike-Maarja valla haridusasutuste võrgu korraldamiseks ja konkurentsivõimet tagavate tegevuste ellukutsutamiseks. Komisjoni esimeheks nimetati valla haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Olga Mets ja liikmeteks: Aet Aksel, Heli Reinart, Krista Ustav, Mall Võhandu, Aivar Liivalaid, Ivar Alt, Marju Metsman, Koit Viliberg, Meeli Veia ning gümnaasiumi ja õppekeskuse direktor.

28.11.2007. a

Valla Aasta Tegijaks 2007 nimetati ehitusfirma Antaare juht Jaanus Kull.

23.04.2008. a

Otsustati moodustada Georg Lurichi mälestuse jäädvustamiseks Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde Georg Lurichi allfond algkapitaliga 100 000 krooni ja algatada korjandus Georg Lurichi mälestussamba püstitamiseks Väike-Maarja keskväljaku piirkonda.

26.11.2008. a

Valla Aasta tegijaks 2008 nimetati külaelu edendaja Ene Preem.

27.05.2009. a

Liivakülas asuv Lõkketule kinnistu kingiti MTÜle Liivaküla Küla Selts.

18. oktoobril 2009. a valiti uus Väike-Maarja vallavolikogu järgmise koosseisus: Aare Kalson, Rein Möldre, Sven Kesler, Olev Liblikmann, Siret Kotka, Väino Haiba, Teet Paju, Indrek Kesküla, Hans Kruusamägi, Mart Pruul, Jaanus Kull, Raili Sirgmetts, Jaak Läänemets, Voldemar Aksel, Jaanus Kaare, Ene Preem, Jaak Aader, Marju Metsman, Mall Võhandu, Siret Stoltzen, Merike Adamson.

29.10.2009. a

Vallavolikogu esimeheks valiti senine vallavanem Olev Liblikmann ja aseesimeheks senine volikogu esimees Hans Kruusamägi.

19.11.2009. a

Vallavanemaks valiti Urmas Tamm. Kinnitati vallavalitsus koosseisus: Raimo Birnbaum, Helmut Hiietamm, Li-Ann Lehtmetts, Gennadi Luha, Mart Pruul, Liivi Uueni.

Moodustati volikogu alalised komisjonid ning kinnitati komisjonide esimehed ja aseesimehed: majanduskomisjon – esimees Rein Möldre, aseesimees Aare Kalson; hariduskomisjon – Siret Kotka, Raili Sirgmetts; sotsiaalkomisjon – Mall Võhandu, Merike Adamson;

kultuuri-, spordi- ja külaelukomisjon – Siret Stoltzen, Ene Preem; revisjonikomisjon – Indrek Kesküla, Voldemar Aksel.

Valla Aasta tegijaks 2009 nimetati muusikakooli direktor ja pasunakoori dirigent Vallo Taar.

2.12.2009. a

Kinnitati volikogu alaliste komisjonide liikmed: majanduskomisjon – Mairi Beilmann, Reet Eesmäe, Jaak Aader, Väino Haiba, Rannel Rikken, Raul Kütt, Voldemar Aksel, Kulle Põldmaa, Ants Einsalu, Teet Paju, Ain Pentjärv; hariduskomisjon – Helge Alt, Aivar Liivalaid, Lembit Keerus, Jüri Aavik, Tauno Ojasaar, Alar Krull, Ain Lebbavere, Aet Aksel; kultuuri-, spordi- ja külaelukomisjon – Vallo Taar, Jaak Läänemets, Ants Rikberg, Marju Metsman, Aare Prants, Jaanus Kaare, Raivo Tammus, Merike Hövelson, sotsiaalkomisjon – Lia Kivaste, Kaarli Metsson, Sven Kesler, Meeli Veia, Mall Lepiksoo, Väike Palmiste, Marika Karron; revisjonikomisjon – Jaanus Kull.

Kinnitati Simuna osavalla halduskogu liikmeteks Hans Kruusamägi, Lia Kivaste, Väino Haiba, Sven Kesler, Raili Sirgmetts, Ene Preem.

Koguduste teated

Väike-Maarja koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 13.00

Kogudust teenib hooldajaõpetajana Enn Salveste. Tel 5345 3967, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3, 46202 Väike-Maarja, internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>.
Koguduse veebil saab Facebookis liituda grupiga „Taastame Väike-Maarja kiriku!“

Avispea koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse vaimulik on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450. Koguduse veebileht: <http://avispea.edicypages.com/et>
Kiltsi osadusgruppi veab eest Riina Tali, kokkusaamine toimub iga neljapäeval kell 18.00 Kiltsi raamatukogus.

Simuna koguduses

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste. EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee
EELK Simuna ja Juuda koguduse arvelduskonto annetuste tarvis on: Swedbank IBAN: EE852200001120184054.

Õpetaja kõnetunnid on laupäeviti kell 12-15, pühapäeval tund enne jumalateenistust. Kiriklike talituste ja hingehoidlike vajadustel on kokkuleppel õpetajaga võimalik kohtuda teistel aegadel.

Kalmistumeistrite kontaktandmed:
Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809
Simunas – Helvi Vahter, tel 524 7944

EELK Väike-Maarja koguduse annetusrarve nr Swedbankis on EE652200001120247658.

SUVI LÄBI. ASJAD PAKITUD. KÕIK PERELIIKMED KAASAS?

Ära hülga oma lemmiklooma suve lõppedes.

Teata hüljatud loomast Eesti Loomakaitse Seltsi infotelefonil 5267117 või kohalikule omavalitsusele.

Hüljatud loomade eest hoolitsemiseks anneta helistades 900 7200 (5€) või 900 7225 (2€).

Rohkem infot: www.loomakaitse.ee

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Ilve Tobreluts

Toimetuse kolleegium:

Olev Liblikmann, Krista Ustav, Ellu Moisa,
Reet Esmäe, Hans Kruusamägi.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt 5.

kuupäevaks Ilve Tobrelutsu e-posti aadressil: ilve.tobrelutsu@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetuse võib tekstide lühendada.

Toimetuse ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS,
Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.
Ilmub kord kuus, kuu lõpunaädalal.
Tiraaž 2000 eksemplari.

Väike-Maarja
Põllumeeste Seltsi
TAASKASUTUSKESKUS
Tamsalu mnt 1
on avatud
laupäeviti kell 10-13.
Info: tel 5656 4959 (Tiia)

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi

TALUTURG R, L 10-15

Väike-Maarja bussijaamas

Müügil kohalike tootjate
köögivilja, piima- ja teraviljatooted,
hoidised, mesi, käsitöö.

Info: tel 526 0283

MÜÜA kolmetoaline möbleeritud korter Väike-Maarjas

Põhja tänaval.

Kontakt:

tel 5648 0612

OÜ Estest PR OSTAB metsa- ja põllumaad.

Info:
telefonidel 504 5215,
514 5215 ja meiliaadressil:
info@est-land.ee

Telli Eesti lipud, masti-
vimplid ja lipumastid
e-poest: www.lipuvabrik.ee

Kohalik põllumees võtab rendile või ostab põllumaid.

Headel tingimustel hea hind.
Soovi korral ettemaks.

Kontakt Rein Miller,
tel 5392 6640

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Astu reipana edasi eluteel,
olgu tervist ja õnne Sul veel ja veel ...

November

92 Leena Ahlberg – 13. novembril
92 Endla Kütt – 29. novembril
90 Helju-Laine Ilves – 19. novembril
90 Lembit Välja – 20. novembril
90 Endla Jakobson – 28. novembril
88 Elvi Liim – 5. novembril
88 Hilja Kaljo – 9. novembril
86 Reino Laatikainen – 9. novembril
86 Helju Veermäe – 21. novembril
86 Enn Meisalu – 24. novembril
84 Mulje Kaare – 10. novembril
84 Klara Adamson – 10. novembril
83 Lembit Kaare – 5. novembril
82 Raissa Mitrofanova – 4. novembril
82 Liina Väizanen – 21. novembril

82 Erika-Koidula Metsaru – 22. novembril
81 Salme Gross – 1. novembril
80 Eldur Liivalaid – 1. novembril
80 Öie Kerem – 25. novembril
80 Eino Kasemaa – 28. novembril
80 Rein Kulpas – 28. novembril
80 Nikolai Gladchenko – 30. novembril
75 Anita Kivimäe – 4. novembril
75 Rein Liivak – 5. novembril
75 Helle-Reet Mutli – 20. novembril
70 Silvi Dengo – 21. novembril
70 Eha Loomets – 23. novembril
70 Jaan Liivak – 29. novembril

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Kaks pisikest kätt pea püüdnud on päikest,
pea algamas teed kaks jalga nii väikest ...

Liise-Lotte Laansalu – 5. oktoobril

Ole rõõmus, terve ja tubli!

Mälestame

Igale meist on antud aeg –
aeg tulla, olla ja minna ...

Väino Matusorg	31.01.1960 – 20.09.2016
Urmas Vuntus	16.08.1966 – 24.09.2016
Rosalie Metsanurk	26.11.1925 – 27.09.2016
Lucie-Melitta Talvi	16.07.1914 – 30.09.2016
Veljo Meinsalu	24.03.1970 – 05.10.2016
Lembit Lilleberg	20.12.1944 – 09.10.2016

BonaDenta OÜ Tamsalu Hambaravi kabineti vastuvõtu ajad

Esmaspäev 9.00 - 15.00 (hambaravi)

Teisipäev 9.00 - 15.00 (hambaravi)

Kolmapäev 9.00 - 13.30 (hambaravi ja protees)

Neljapäev 9.00 - 15.00 (hambaravi)

Reede 9.00 - 15.00 (hambaravi)

Laste ja täiskasvanute hammaste ravi

- hammaste eemaldamine (ka tarkusehammaste eemaldamine),
- igemete ravi,
- hambajuurekanalite ravi
- hammaste pesu,
- Lapsed tasuta kuni 19-a
- Pensionäridel ja töövõimetus-grupil haigekassa hüvitis

Ootame kõiki hammaskonna kontrolli.

Info: telefonidel 329 1208; 511 8379

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi I, I korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad,
- mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale 11. novembril kell 9.00 – 12.00.

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel 326 1345 või 5656 4959

Simuna osavalla ruumides

saab tellitud tooted kätte 11. novembril kell 13.00

Tellimiseks ja infoks helistada tel 5343 9837; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

NB! Abivahendi soovist etteteatamine vähemalt 5 tööpäeva varem!